Hayat

SAYI: 41
9 EKİM 1959
125 KURUŞ

Bu sayıda :

SCAPA FLOW

İkinci Cihan Harbinin bu en büyük macerasını tefrika etmeğe başlıyoruz.

Orta sahifelerde

Renkli Bir Eski İstanbul Tablosu

Cazip olmanın sırrını

Ca-Ka

KREM PUF PUDRASINDA
bulacaksınız
Lüks anbalajlı, aynalı, ponponlu
ve nylon kılıflıdır.
ECZANE ve PARFÜMERİLERDE ARAYINIZ

En dar gelirli vatandaşlarımızın Tül Perde ihtiyacını karşılayabilmek üzere diğer çeşitli kalitelerimize ilâveten bir zaman için çıkarmış olduğumuz

HALK TİPİ

SANCAK MARKA TÜL PERDELERİMİZİN
görülen büyük alakadan dolayı bir müddet daha imaline devam edilecektir.

Halk tipi Sancak tül perdeleri bol desenli, eni-boy, sabit avrupa kolalı, yıkandığında çekmeyen 2 metre eninde zarif perdelerdir.

HER YERDE METRESİ 9 LİRADIR

mefruşatçılardan muhakkak arayınız.

İstanbul Sirkeci, Doğubank İş Hanı kat 1 Tel. 22 33 93

EREN REKLAM

Grafika

Güzel bir çorba Sana ile pişer!

Pirinçli domates çorbası

Kullanılacak malzeme: 5 bardak et suyu, 50 gr. SANA, 1 soğan, 1 havuç, 2 çorba kaşığı dolusu salça, 1 kahve fincanı pirinç, tuz, biber, maydanoz, limon suyu.

Yapılması: SANA tencerede eritilir, rende soğan, havuç ve ince kıyılmış maydanoz sapları biraz pembeleştirilir, çevirerek domates salçası ve et suyu ilâve edilir. 10 dakika pişirilir. Süzülür, tekrar kaynatılır, yıkanmış ve iyice süzülmüş pirinç konur, yarım saat ağır ateşte pişirilir, tuz, biber serpilir.
Kâseye boşalttıktan sonra ince kıyılmış maydanoz konur. (Arzuya göre birkaç damla limon sıkılır).

Daha sıhhî ve daha lezzetli yemekleriniz için...

S.177

Hayat

SEVİN KATİB

(Fotoğraf : Suavi Sonar)

HAFTALIK MECMUA

YIL : 4 SIRA No. : 157
SAYI : 41 CİLT : II 1959

SAHİBİ : Şevket RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI

REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA
Hikmet ANDAÇ

RESİM ve BAŞLIKLAR :
Ayhan ERER
Oral ORHON

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.

İLÂNLAR :
Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığından verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.

Yabancı memleketler için 100 T. Lirası karşılığı (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

113 Metrede
Raha
Yene
Yemek

FOTOĞRAFLAR :
İNAL TENGİZMAN

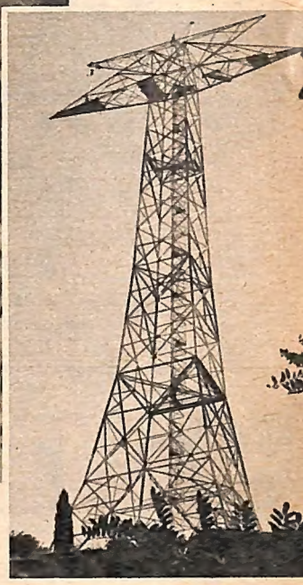

Boğazın iki yakası arasına çekilen kablo ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Resim, pilonları diken ekibin Anadolu yakasında, 113 metre yükseklikte, alelâde bir iskele üzerinde, Boğaza karşı rahat rahat yemek yiyişini göstermektedir. Bu pilonların üstünden, her biri, 10 ton ağırlığında 8 kablo geçecek ve bu kablolardan 154.500 V. cereyan, bir yakadan, bir yakaya aktarılmış olacaktır.

MUHTEŞEM VÜCUT — Jayne Mansfield, bu yaz İngilterenin Blackpool şehrinde, amatör fotoğrafçılara böyle poz verdi.

DONANMANIN BALOSU

DAVETTE — Preveze Zaferinin 421. yıldönümü ile ilgili olarak Boğazlar ve Marmara Korkomutanlığı binasında, 27 eylül pazar gecesi verilen baloda bulunanlardan (ön sırada, soldan sağa) Rauf Orbay, Koramiral Zeki Özak, Akdeniz 6. Filo Uçak Gemileri Grup Kumandanı Tümamiral Thomas H. Moorer, Başvekil Adnan Menderes, Ali Fuat Cebesoy, Dr. Namık Gedik ve Oramiral Fahri Korutürk (Deniz Kuvvetleri Kumandanı) görülmektedir.

NIZAMIN GELINI — Baloda çok güzide bir topluluk hazır bulunmuştu. Bilhassa meşhur simalar arasında gerek güzelliği ve gerekse zarafeti ile dikkati çekenlerden birisi de meşhur Haydarabad Nizamının gelinlerinden Prenses Nilüfer oldu. Prenses bu zafer gecemizde gayet neşeliydi.

ASKER HANIMLARI — Salonun köşelerinde yer almış şık asker hanımlarının, kendi aralarında sohbete daldıkları da oldu. İşte, size böyle bir köşe... Soldan sağa: Semiha Kartal, Meliha Kurçako, Nilüfer Kaya, Bilge Erçetin, Nezahet Erçetin, Mesude Ülgen'i bir arada görüyorsunuz.

HİLTON'DA MEKSİKA GECESİ

Geçenlerde, İstanbul Hilton'un müdürlerinden Maurice Reymond'un tertiplediği «Meksika Gecesi» nde, Lorenzo Gonzales idaresindeki Hilton'un sevilen caz ve şarkıcılarını büyük ilgi ve alkış toplamışlardır. Bilhassa tanınmış solist Anne Sandrine'in söylediği Güney Amerika şarkıları, geceye ayrı bir hususiyet katmıştır. Resimde, Lorenzo Gonzales ile Anne Sandrine'i mikrofon başında bir duoda görüyoruz...

RUŞEN EŞREF'TEN SON HÂTIRA

Tanınmış ediblerimizden Ruşen Eşref Ünaydın 21 eylül günü bir kalb sektesiyle vefat etmişti. Merhum, 1892 de İstanbulda doğmuştu. Kendisi, Galatasarayı bitirdikten sonra, Edebiyat Fakültesinden diplomasını almıştı. Muhabirlikle gazeteciliğe başlamış, sırasiyle matbuat müşaviri, mebus, Riyaseti Cumhur Umumi Kâtibi olmuş, elçiliklerde bulunmuştur. Gerek üslûp ve gerekse tanınmış şahıslarla yaptığı röportajlarında haklı bir şöhret kazanmıştı. Bilhassa rahmetli Atatürkle ilgili olarak neşrettiği biyografik eserler kendisine geniş bir okuyucu kitlesi temin etmişti. Resim merhumu son günlerinde hazırladığı Atatürke ait yeni bir eserini ses bandına verdikten sonra, tekrar dinlerken göstermektedir.

Hayat EKİBİ BİR YERALTI NEHRİNE GİRDİ

Yukarıda gördüğünüz fotoğraf, Göksu Nehrinin, Konyanın 120 km. güneyinde yer altında 500 m. aktıktan sonra çıktığı yeri göstermektedir. Hayat ekibi okla işaret edilen mağaranın ağzından içeri girmiş ve nehrin akış istikametinin tersine olarak kauçuk botla yer altında tehlikeli bir yolculuk yapmıştır.

GELECEK HAFTA HAYAT'TA

Sohbet KÖŞESİ

İNSAN BİR HATA İŞLEYEMEZ Mİ?

BU suali bana bir okuyucum soruyor; hem de çok genç bir okuyucum. Henüz 17 yaşında, lise talebesi bir kız. Lisenin onuncu sınıfına gelinceye kadar hiç sınıfta kalmamış. Yalnız bu sene, nedense, altı dersten birden ikmale kalmış. Durum bütün aileyi şaşırtmış. Ne yapacaklarını bilememişler.

«Çok çalışmam icabediyordu, diyor, zengin olmadığımız halde babam iki ders için hoca tutup 500 liraya yakın bir para ödedi. Bütün bunlara rağmen yine lâyıkiyle çalışamadım. İmtihanlarım fena geçti. Sınıfta kalacağım muhakkak. Ama telâket bundan sonra başlıyor: Eğer sınıfta kalırsam babam, yeminler ederek, beni bir daha mektebe göndermiyeceğini, eve kapıyacağını, annem bir terzi yanına vereceğini söylüyor. Yani bir defa sınıfta kaldığım için beni bütün gençlik haklarımdan mahrum edecekler. İnsan hayatında bir kere hata işliyemez mi? Biliyorum sınıfta kalmak çok utanç verici, büyük bir hata. Fakat oldu bir kere. Şimdi benim bir daha okul yüzü görmemiye mahkûm edilmem doğru mudur? Halbuki ben tahsile devam etsem bir daha böyle bir hataya asla düşmiyeceğime eminim. Bu bana bir ders olacak ama aldığım dersten istifade etmeme imkân vermiyorlar. Siz söyleyin, işlediğim bir tek hata için bana reva görülen muamele doğru mu?»

İşlediği hatadan çok nâdim olmuş görünen bu küçük hanıma cevap vermem lâzım geldiği için söyliyeyim: Hem doğru, hem yanlış!

Şu bakımdan doğru: Sınıfta kalmak bir hatadır, fakat işlenmemesi lâzım gelen bir hata! Çünkü sınıfta kalmanın ne demek olduğu bilinen bir şeydir. Bir talebe derslerine çalışmadığı takdirde sınıfta kalır. Binaenaleyh sınıfta kalmamak için çalışmak lâzım. Aileniz size çalışmanız için gerekli bütün imkânları hazırlasın; her türlü fedakârlığa katlanarak okumanızı temin etsin; sizin de derse çalışmaktan başka hiçbir sıkıntınız olmasın. Buna rağmen aldırmayın. Sonra sınıfta kalınca «İnsan bir kerecik hata işlemez mi?» diye feryadedin, sızlanın! Oldu mu ya?

Affedilebilir hatalar insanın neticesini görmeden, hata olduğunu farketmeden işlediği hatalardır. Sınıfta kalmak bu cins hatalardan değildir. Çalışmamakla siz bile bile bir hataya doğru gittiniz, mâni olmak elinizde iken olmadınız. Babanız vereceği cezayı evvelden bildirdi. Bunu siz çok ağır bir ceza saydığınız halde yine sınıfta kaldınız. Mazeretiniz de «Bir kerecik olduğu için». Her talebe bir kere sınıfta kalmayı kendisine hak telâkki ederse bunun sonu neye varır?

Babanızın size reva gördüğü muamele yalnız bir bakımdan yanlış: Çok nâdim olmuş görünüyorsunuz! Nâdim olduğunu samimiyetle itiraf eden, pişmanlık duyan insanı bir defa olsun mutlaka affetmek lâzım.

ŞEVKET RADO

İkinci Cihan Harbinde Atlantikte faaliyet gösteren Alman denizaltılarından U-47 nin kumandanı Yüzbaşı Günther Prien, harbin başından mart 1941 e kadar 10 sefer yapmak suretiyle 225 gün denizde kalmış ve bu müddet zarfında 200.000 ton tutarında gemi batırmıştır. 1941 yılı martında iştirak ettiği bir konvoy taarruzunda son düşman temas raporunu verdikten sonra kendisinden ve gemisinden bir daha haber alınamamıştır. Bu sayımızdan itibaren Prien'in en mühim seferini, 2. Cihan Harbinin büyük denizcilik hareketlerinden sayılan Scapa Flow baskınını, kendi kaleminden okuyucularımıza sunuyoruz.

Scapa Flow

YAZAN: GÜNTHER PRIEN — ÇEVIREN: Dz. Kd. Yzb. MUZAFFER ELALDI

YEMEKTEN sonra denizaltı ana gemisinde konuşuyorduk. Bir posta erinin açtığı kapının aralığında Albay von Friedeburg göründü:

«Binbaşı Sobe, Yüzbaşı Wellner ve Prien, denizaltı filo kumandanını görecekler!»

Kısa bir selâm verdi ve çıkıp gitti.

Biribirimize bakıştık. Filotillâ komodoru:

«Ne oluyor? Bir suç mu işlediniz? Yoksa aranızda bir geçimsizlik mi oldu?» diye sorarak önce Wellner'e, sonra bana baktı.

Wellner ikimiz için suali cevaplandırdı:

«Hayır sayın komodor.»

On dakika geçtikten sonra gemi iskelesinde bulunan vasıtaya binerek Weichsel'e müteveccihen hareket ettik. Liman pazar gününe has sessizlikte idi. Bizler de konuşmuyorduk.

Filo kumandanının bizden ne istiyebileceğini düşünüyordum. Zira pazar günleri bu şekilde çağırılmıya alışmamıştık. Diğer arkadaşların da zihinleri aynı noktaya takılmıştı.

Weichsel'e vardığımız zaman, Tirpitz nhtımında filo kumandanının tabura geçmiş bir denizaltı mürettebatını teftiş ettiğini gördük. Salona giderek beklemeğe başladık. Posta eri gelinceye kadar dakikalar uzadıkça uzadı. Er, topuklarını sertçe biribirine vurup bizi selâmladıktan sonra, filo kumandanını salonda göreceğimizi söyledi.

İlk önce Sobe gitti. Onu birkaç dakika sonra Wellner takibetti. Yalnız kalmıştım. Pencereye yaklaşarak dışarısını seyre başladım. Bizden ne istenebileceğini düşünüyordum. Kafam karmakarışık olmuştu.

Nihayet posta eri tekrar geldi:

«Sayın Yüzbaşım filo kumandanını göreceksiniz» dedi.

Er önde gidiyor, merdivenlerden çıkarak onu takibediyordum. Az sonra, aydınlık bir salonda, denizaltı filo kumandanının karşısında idim.

Ortada haritalarla örtülü büyük bir masa, arkada Filotillâ Komodoru ve Yüzbaşı Wellner duruyorlardı.

«Emirlerinize âmadeyim kumandanım.»

«Teşekkür ederim, Prien.»

Filo kumandanı elimi sıktıktan sonra:

«Wellner, baştan başlayınız!» dedi.

Wellner masaya yaklaştı ve haritanın üzerine eğildi:

«Karakol her yerde olduğu gibi. Bunun haricinde, özel emniyet tedbirleri harb ceridesinde bahsetmiş olduğum şekilde, aşağıdaki mevkilerde bulunmaktadır...» diyerek harita üzerinde birkaç noktayı gösterdi.

Gözlerimle elini takibediyordum. Orkney adalarından bahsediyordu. Haritanın ortasında büyük harflerle «Scapa Flow Körfezi» yazılıydı.

Wellner izahatına devam ediyordu. Fakat artık onu takibedemez olmuştum. Bütün düşüncelerim Scapa Flow ismi üzerinde toplanmıştı.

Az sonra denizaltı filo kumandanı söz aldı. Harita üzerine eğilerek, pergel ucuyla mevkileri gösterdi ve:

«Birinci Dünya Harbinde İngiliz mâniaları burada bulunuyordu. İhtimal yine oradadırlar. Burada, o tarihte Emsmann batırılmıştı.»

Pergelin ucu Hora Sound üzerinde durdu.

«İşte burada,» dedi.

Pergelle bir çizgi çizdi, sonra devam etti:

«İngiliz filosunun her zamanki demir yerleri. Körfezin yedi giriş geçidinden hepsinin kapatılmış ve gözetleme altında olduğu muhakkaktır. Buna rağmen — pergelin ucunu harita üzerinde dolaştırdı — cesur bir kumandanın içeri girebileceğini tasavvur edebiliyorum. Adalar arasındaki akıntının çok şiddetli olması yüzünden içeri giriş basit olmıyacaktır. Fakat ne

Yüzbaşı Günther Prien'in ölümünden önce çekilmiş en son resmi...

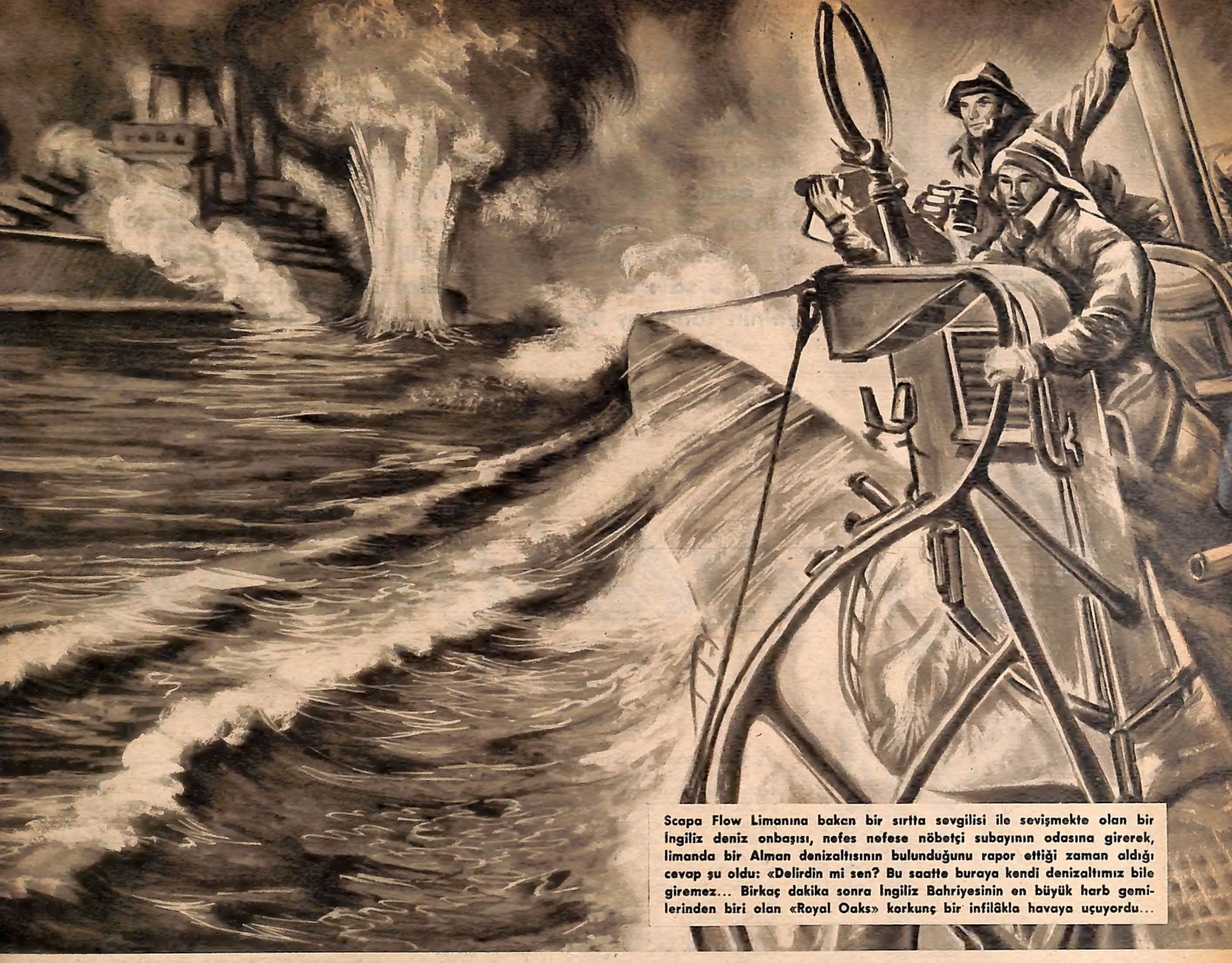

Scapa Flow Limanına bakan bir sırtta sevgilisi ile sevişmekte olan bir İngiliz deniz onbaşısı, nefes nefese nöbetçi subayının odasına girerek, limanda bir Alman denizaltısının bulunduğunu rapor ettiği zaman aldığı cevap şu oldu: «Delirdin mi sen? Bu saatte buraya kendi denizaltımız bile giremez... Birkaç dakika sonra İngiliz Bahriyesinin en büyük harb gemilerinden biri olan «Royal Oaks» korkunç bir infilâkla havaya uçuyordu...

olursa olsun bu işin başarılacağına inanıyorum.»

Başını kaldırdı. Keskin ve araştırıcı bir nazar attıktan sonra:

«Bu mesele hakkında fikriniz nedir, Prien?» diye sordu.

Gözlerimi haritaya dikmiş, sorduğu suale cevap vermiye hazırlanırken filo kumandanı sözüne devam etti:

«Şu anda hiçbir cevap istemiyorum. Meseleyi sükûnetle mütalâa ediniz. Bütün dökümanları yanınıza alarak, her şeyi esaslı surette hesaplayınız. Salı günü öğleye kadar vereceğiniz kararı bekliyorum.»

Doğruldu. Gözlerimin içine bakarak:

«Ümidederim ki beni tam mânasiyle anlıyorsunuz, Prien. Kararınızda tamamen serbestsiniz. Şayet bu harekâtın icra edilemiyeğine kani olursanız, bana rapor edersiniz.»

Daha sert bir ifade ile:

«Sureti katiyede bu sizin için bir leke olmıyacak. Bizim için daima eski arkadaş kalacaksınız.»

El sıkıştık. Bütün harita ve hesapları yanıma aldım. Selâmı mütakip dışarı çıktım.

Beraberimde getirdiğim tekmil dökümanları gemideki küçük çelik kasaya kilitledikten sonra evime gittim.

Yolda rastladığım askerler beni selâmlıyorlar, ben de onlara otomatik olarak teşekkür ediyordum. İçimde müthiş bir heyecan vardı. Kafamdaki hesap ve suallere karşılık kalbim çoktan müspet cevabı vermişti.

Eve vardığımda yemek masası hazırdı. Karımı ve çocuklarımı selâmladım. Kafamdaki bütün fikirler bir nokta etrafında dönüyordu: Scapa Flow.

Yemekten sonra karımdan biraz gezmeğe çıkmasını rica ettim. Çalışacaktım. Karım başını salladı ve acı bir tebessümle:

«Yeni bir icraat değil mi?» dedi.

Başka bir sual de sormadı. O da bir asker kızı idi.

Evde yalnız kalınca, hemen Hamburg gemisine gittim. Çelik kasadan harita ve hesaplarla dolu dosyayı alarak evime döndüm.

Çalışma masama oturup, küçük, sarı lâmbanın altında, yayılmış harita ve plânları tetkik ederek sanki bir matematik vazifesi hallediyormuşum gibi her şeyi hesapladım. En ufak teferruatın dahi yer aldığı plân mükemmel bir surette hazırlanmıştı.

Çalışmamı bitirdiğim zaman, dışarıda karanlık çoktan basmıştı. Kâğıtları tekrar toplayıp limana gittim. Gökyüzünde parlıyan yıldızlar hariç şehir kapkaranlık ve sessizdi.

Ertesi sabah erkenden Albay Friedeburg'a gittim. Beni derhal yanına aldı, yan aralık gözlerle karşımda durdu.

«İşler ne âlemde, Prien?» diye sordu.

«Ne zaman filo kumandanına rapor edebilirim, Albayım?»

«O halde kararın müspet?»

«Evet efendim.»

Düşercesine koltuğuna oturduktan sonra, telefon âhizesini aldı.

«Bu işi bizzat kendim yapmayı tasarlamıştım ama, dedi, evlilik bana bir parça korku verdi.»

Sonra telefonla konuşmağa başladı:

«Emredin kumandanım, Prien şimdi yanımda. Saat on dörtte. Peki efendim.»

Kalktı ve bana hitaben:

«Bugün saat on dörtte filo kumandanının yanında olacaksınız» dedi.

Söylenilen saatte kumandanın yanına girdiğim zaman, o masasında oturuyordu.

«Emirleriniz gereğince geldim, efendim.» dedim.

Teşekkür etmedi. Sanki benim rapor edişimi farketmemişti. Uzun uzun yüzüme baktıktan sonra sordu:

«Evet veya hayır?»

«Evet, kumandanım».

Bir tebessümün belirtileri. Hemen akabinde tekrar ciddileşerek:

«Meseleyi bütün teferruatı ile tetkik ettiniz mi? diye sordu. Emsmann ve Hening'in âkıbetlerini de düşündünüz mü?»

«Evet efendim.»

«O halde geminizi göreve hazırlayınız. Hareket tarihi bilâhara bildirilecektir.»

Kalktı. Gelip elimi sıktı. Hiç konuşmadan bir müddet elimi bırakmadı.

■

Sekiz ekim sabahı saat onda hareket emredildi. Gene bir pazar; berrak, güzel bir sonbahar günü idi. Albay Friedeburg ile filotilla komodoru, emir subayı rıhtımdaydılar. Bir müddet onların yanında kaldım. Mürettebat gemiye çoktan girmişti. *(Devamı gelecek sayıda)*

Evinde 50 kanarya besleyen Cemal Topçu eşi ve çocuğu ile birlikte...

Kanaryanın bir nefes üzerinde hiç kesmeden ayrı ayrı 10 - 12 kere ses değiştirmesine "dem çekme„ denir. Dişi kanarya aşk hastalığına yakalanınca, yanına bir erkek konur. Erkek kanaryanın aşk hastalığı ise bir parça armutla tedavi edilir. Az öten, tünekte düşünen erkek kanaryaları dişiler beğenmezler. Kanaryaların aşk hayatları öylesine ilgi çekicidir ki... 37. sayımızda çıkan "Kuş Cenneti„ yazısının topladığı ilgi üzerine, bu sayımızda da bir "Kanarya„ röportajı sunuyor, Türkiye'nin tanınmış bir kanarya meraklısının kuşlarını tanıtıyoruz.

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN — FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

Kanaryalar

Kuş evinde bir kafes *Beşiktaş'ta bir ev var. Odaların dört bir köşesine kuş kafesleri asılmış. Günün ilk ışıkları odalara vurmaya görsün, kafeslerde bir hareket, tünekten tüneğe sıçrayış, sonra da tatlı bir ötüş başlar. Kimi dem çeker, kimi makara; kimi cırcır öter, kimi gulu gulu... Gümrük Muayene Memuru Celâl Topçu, Beşiktaştaki evinde 50 ye yakın az bulunur cinste kuş besliyor. Yukarıda, son yıllarda gıda rejimi ile elde edilmiş bir kırmızı kanarya görülüyor. Ancak bunlar bir yıl sonra tüy değiştirirken eski renklerine dönerler.*

ATLAS Okyanusunun Afrikaya yakın sularında yüksek palmiyeler, portakal, incir, çam, defne ağaçları ile bezenmiş yedi ada bulunur. Las Palma, Gomera, Hierro, Tenerife, Gran Canaria, Lanzorate, Fuerteventura adlarını taşıyan bu adaların özel bir tabii müziği vardır. Güneşin ilk ışıkları ile başlayan bu müzik son ışıklarla biter. Bu, sularla çevrili kara parçalarına «Kanarya Adaları», bu müziği yaratanlara da kanarya kuşları denir. Kuşlar mı adalara ad vermiş, yoksa adalar mı kuşlara, işte bu bilinmiyor. Afrikaya sefer yapan bir geminin Kanarya Adası açıklarından geçerken, kuş seslerine kapılarak kıyıya yanaştığı, yüzlerce kanaryanın yakalandığı, geminin İtalya açıklarında batması üzerine, kanaryaların uçuşarak Avrupaya yayıldıkları da söylenir. Avrupada kafeste kanarya besleme modası 18. yüzyıl ortalarına raslar. Bu arada kanarya soyunun gelişimi için de çalışıldı. Almanlar kanaryaların ötüşlerine önem verirlerken, İngilizler de renkleriyle ilgileniyorlardı. Kuş ticareti ise İspanyolların elindeydi. Kanarya Adalarından gemiler dolusu kuş getiren İspanyollar, öteki memleketlere yalnız erkek kanarya satıyorlar, böylece bu ticaretin tekelini kuruyorlardı.

CENTİLMEN KANARYALAR

Yabani kanaryaların vücutları daha küçük, daha incedir. Renkleri yeşilimtırak, sincabi kırmızı, kahverengi lekelerle süslüdür. Dişilerin renkleri donuk, gölgelidir. Şu çeşitleri vardır: Mozambik, Sainte Helen, Sarı, Kap, Gerdanı Beyaz, Afrika Muganniyesi, Sarı Kuyruk, Alaryo, İspanya...

Ehli kanaryalar kafeslerine öyle alışmışlardır ki, kovuverseniz bile kaçmazlar. Çeşitleri şöyledir: İngiliz, Kıvırcık Tüylü, Kambur, Paris, Belçika Bülbül, Cermen, Harrz... En tatlı ötüşler Harrz kanaryalarındadır. Harrz kanaryalarının erkekleri çok kavgacıdır. Ancak dişilerine karşı tam bir centilmen gibi hareket ederler.

Kanaryaların ötüşlerine şu adlar verilmiştir: Gulu gulu ötüş, derin ötüş, çıngıraklı ötüş, davudi ötüş, ıslık gibi ötüş, su gibi ötüş, geveze ötüş, flüt ötüşü, makaralı ötüş, kurbağa ötüşü, yılan ötüşü, karatavuk nağmesi, cırcır, âdi ötüş.

Her ötüşün bir anlatılışı vardır. Meselâ kuşçular «gulu gulu» yu şöyle anlatırlar: Kanarya bütün kuvvetiyle ü, ö, o sesini çıkarır. Gagasını kapatır, boynunu titretir, her saniyede bu, bo, beu, bü, bö çeker. Bir nefes üzerinde hiç kesmeden ayrı ayrı 10 - 12 kere ses değiştirilmesine «dem çekme» denir.

Kanaryaların ötüşünden hastalıkları da anlaşılır. Tam 37 çeşit kanarya hastalığı vardır. Uyuz, hazımsızlık, peklik, ishâl, soğuk algınlığı, kansızlık, şişmanlık, romatizma, ur, sara, ses kısılması, tırnak kesmek, verem, maraz-ı aşk bunların en önemlileri...

41 yıl önce bir kanarya broşürü yayınlayan Selânik Ziraat Mektebi Âlisi muallimlerinden Mehmet Zihni, bu hastalıkların sebeplerini, çarelerini de yazmış. Yazar, «peklik», «ses kısıklığı», «romatizma», «kel», «maraz-ı aşk» konusunda diyor ki:

«Peklik: Kuş defi tabii etmek için ıkınır. Sebebi fazla miktarda verilmiş kızgın gıdadır. Çaresi, marul, içi dışına çevrilmiş kuru incir, bir adet örümcek.

Ses kısıklığı: Tüy dökümü sonunda hâsıl olur. Bir yumurta sarısı yedirmekle geçer. (Hanende ve muganniyeler seslerinin berraklığı için yumurta içme usulünü kanaryalardan öğrenmiş olsalar gerek.)

Romatizma: Rutubetli yerlerde beslenen kanaryalarda görülür. Romatizmaya yakalanan kanaryaların ayakları tutulur, yürüyemezler. Çaresi, kuşu sıcak bir odaya koymaktır.

Kel: Kanaryadan kanaryaya, kanaryadan da insanlara geçer. Kel ilk defa kanaryanın başında görülür, tüyler yavaş yavaş dökülür. Çaresi, cehennem taşı ile yapılmış merhem sürmektir.

Maraz-ı aşk: Çiftleşme zamanında dişilerde görülür. Hayvan zayıflar. Birkaç günde ölür. Çaresi, yanına bir erkek vermektir. Bu hastalığa erkekler de müptelâ olur. Çaresi, keten tohumu karıştırılmış şalgam, marul, bir parça armut, elma...»

Söz «maraz-ı aşk» tan açıldı, biraz da kanaryaların aşklarını, çiftleşmelerini anlatalım.

KARI - KOCA KAVGALARI

Kanaryaların çiftleşme istekleri «cık... cık...» ötmeleri, dişi kanaryanın gagasını yanlarına sürmesi, «pip... pip...» seslenmesi ile anlaşılır. Erkek ile dişi, tel ile ayrılmış bir kafese konmalıdır. Sonra birleştirilmelidir. Ancak, erkek ile dişi bir araya gelince yüzde yüz çiftleşmez. Çoğu anlaşamazlar. Bazan darılırlar, yine barışırlar. Böyle çiftleşmeyen dişi ile erkeği tez ayırmalıdır.

Damızlığa seçilecek kanaryaların erkeği iki yaşından küçük, dişisi beş yaşından büyük olmamalıdır. Denemeler sonunda, çiftleştirilen kanaryaların erkeği genç olursa, yavrunun da erkek çıkacağı anlaşılmıştır. Damızlık bir erkek kanarya, iki dişi ile çiftleşebilir. Kuvvetli olursa, üç dişiye de yeter. Az öten, tünekte pinekleyen erkek kanaryaları dişiler beğenmezler. Kimi dişi kanarya ise yumurtladıktan sonra yuvasını bırakır, başka erkeklerle çiftleşmeğe çıkar. Damızlık kanaryaları çiftleşme kafesine koymadan önce uzamış tırnaklarını kesmelidir. En uygun aşk

Renkli civcivler *Kuşlar âleminin en renkli hayvanlarından olan kanaryalardan, kanaryaların renk değişimlerinden söz ederken, son yıllarda Batı memleketlerinde girişilen civcivlere renk aşılama sanatına da dokunmadan geçemedik. Yukarıda gördüğünüz, İzmir Enternasyonal Fuarındaki Danimarka paviyonunda gösterilen renkli civcivlerin fotoğrafı bu konuda size bilgi verebilir. Kuluçka süresinin sonuna doğru yumurtanın içine renkli bir ilâç şırınga edilmekte, böylece, civcivler kobalt, Türk mavisi, çam yeşili, turuncu, karmen, eflâtun, mor, sarı renkli çıkmaktadır.*

günleri nisanın ortalarıdır. Kanaryalardaki aşk isteği 14 gün sürer.

Kanarya yavruları yumurtadan çıkınca 1 - 2 gün gözlerini açamazlar. Ana 8 - 10 gün yavrulariyle ilgilenir. 30 günün sonunda yavrular kendi hallerine bırakılır. Dişi kanarya yumurtalar üzerinde otururken, bunları kırmak için çırpınan, fırsat kollayan erkekler de vardır. Öyle ki, kimi erkek, dişi kanaryaya yardım ediyormuş gibi gözükerek yumurtaların üzerine oturur, sonra da kırıp yer. Ancak bu, yumurta yeme isteği değil, dişiye olan aşkın bir gösterisidir.

Kanaryalar, başka kuşlarla da çiftleştirilir. İspinoz, saka, sarı asma şakrak, renkli serçelerin kanaryalarla çiftleştirilmeleri sonucunda renkli melez kanaryalar elde edilir. Bunların en gücü saka ile olanıdır. Erkek saka ile dişi kanarya ayrı ayrı kafeslere konulmalıdır. Erkek sakanın kafesi öyle bir yere asılmalı ki, gözü çiftleşeceği kanaryadan gayrısını görmesin. Çünkü saka başka kanaryaya gönül verebilir.

İnsanoğlu kanaryaların aşk hayatına da karışmıştı. Oysa, kanaryalar, Atlas Okyanusunun Afrika kıyılarına bakan adalarında özgür yaşarlarken, ne ispinozla, ne serçe ile, ne saka ile flört etmeyi düşünürler, gönüllerinin çektiği kendi soylarından bir erkek, bir dişi ararlardı.

Parisien *Sırtı yeşil, kıvırcık tüylü bu kanaryanın çıkışı Holânda'dır. Omuzdaki tüylerin parlak, uzun, kıvırcık oluşu değerini arttırır.*

Altı kanarya *Celâl Topçu'nun 50 kanaryasından altısı. Biri Firize Parisien, üçü Kula denilen kahverenkli kanarya, biri iyi nağme yapan kırmızı kanarya, biri de gri-beyazlı yerli kanarya... Her kanaryanın ayrı bir rengi olduğu gibi, ayrı bir ötüşü vardır.*

Beyaz Menekşeler

ÇIKAN KISMIN ÖZETİ: **Çok genç ve güzel bir kız olan Susan Stone bir tanıdığının tavsiyesiyle kâtibe olarak bir köşke girer. Köşkün sahibesi Madam Porter'den, kendinden evvelki kâtibenin öldüğünü, bir, iki gün sonra da evin efendisinin köşke döneceğini öğrenir. Ev sahibesinin arzusu üzerine sofraya konacak çiçekleri almak üzere akşam yemeğinden önce bahçedeki limonluğa girer. Burada karşılaştığı bir genç, isminin Will Coles olduğunu söyler ve genç kıza beraber sinemaya gitmeyi teklif eder. Stone bu âni teklife müsbet cevap vermiştir.**

YAZAN: EDWARD CRANDALL — ÇEVİREN: A. MAZHAR KUNT

2

ŞANIŞALI daha iki dakika olmadan sinemaya gitme teklifi yapan bu adama ne diye böyle cevap verdiğime kendim de şaştım. Bu cevap, âdeta daveti kabul etmek olmuştu.

— Çok güzel, biz de ona göre buluşuruz, dedi. Neyse, söyleyin bakalım bizim kâşaneden ve içindekilerden memnun musunuz?

— Henüz Madam Porter'le Perkins' ten başka kimseyi görmedim ki.

— Hele biraz sabredin, daha tanıyacağınız kimseler var. Madam hakkındaki düşünceniz ne?

— Bilmiyorum, henüz bir fikir edinemedim. Görünüşe bakılırsa iyi bir insana benziyor.

Yüzü gene değişivermişti:

— Demek sizde iyi bir insan tesiri bıraktı. Peki benim için bir şey söyledi mi? Yani onunla iyi geinin, filân gibi.

— Yoo, neden söylesin?

— Sebebi var da... Size hiç bahsetmedi galiba?

— Neden bahsetmedi?

— Viola Fain'den...

— Ha... Şu benden evvelki sekreter mi? Biraz bahsetti ama fazla bir şey söylemedi. Sinirliymiş, hep korkarmış...

Birden yumruklarını sıktı. Eski bir hâtırayı zihninden kovmak isteyen bir hali vardı.

— Size başka birşey anlatmadı mı?

— Fakat Mr. Coles ben buraya sofraya çiçek almak için geldim, rica ederim bana bilmediğim şeylere ait sualler sormayın.

— Affedersiniz, çiçekleri şimdi takdim ederim.

Arkasını döndü, masanın üzerinde duran makası aldı, soğuk bir tavırla çiçeklere doğru iki adım attı. Ben sordum:

— Miss Fain öleli çok oldu mu?

Yüzünü tekrar bana döndü ama bakışlarını gözlerimden kaçırıyordu. Acaba bana içerlemiş miydi? Ağır bir tonla sualime cevap verdi:

— Iki hafta önce cesedini kayalığın dibinde buldular. Kendini uçurumdan aşağı atmış.

Sözünü bitirir bitirmez limonluğun nihayetine doğru yürüyerek gözden kayboldu. Ben masanın önündeki taburenin üzerine çökmüş düşünüyordum. Sözleri sinirimi bozmuştu. Demek intihar etmiş. Ama neden? Sebebi ne?...

Cam tavandan sızan son ışık huzmeleri de zayıflamış, etraf iyiden iyiye kararmıştı. Dakikalar birbirini takibediyor, Will Coles'ten hiçbir ses çıkmıyordu. Bu genç adamın tavırlarına mâna veremiyordum. Herhalde zihninde bazı düşünceler vardı. Toprak zemin üzerindeki gölgeler gitgide zayıflıyor, limonluğun içini tam bir karanlık kaplıyordu. Içime bir korku girer gibi oldu. Bu adam nerede kalmıştı. Bari giderken elektriği yaksaydı.

Arkamda âni bir tıkırtı duyarak sıçradım. Başımı çevirdim. Coles karşımda durmuş bana bakıyordu. Elinde gümüş bir çanak vardı. Renklerine ve büyüklüklerine göre bu kabın içine muhtelif çiçekler maharetle sıralanmıştı. Çiçek kabını bana uzatarak:

— Buyurun, dedi. Çiçeklerin tertibini hep böyle ister. Orta yerde beyaz menekşeler olacak. Aklınızda kalsın, beyaz menekşeler hep ortada...

Tabureden kalkarak çiçek kabını aldım. Coles gülümsedi:

— Çok tatlı ve cazip bir tebessümünüz var, inşallah bu tebessümü bu evde kaybetmezsiniz.

— Merak etmeyin, dedim ve kapıya doğru yürüdüm.

Arkamdan seslendi:

— Size ait olmıyan işlere karışmazsanız mesele yok.

Ona doğru döndüm:

— Âdeta beni tehdit eder gibi konuşuyorsunuz.

— Tehdit değil, sadece bir ihtar...

Sonra daha yumuşak bir ifadeyle ilâve etti:

— Viola her şeye burnunu sokardı, âkıbetinin ne olduğunu öğrendiniz.

— Ama biraz evvel intihar ettiğini söylemiştiniz.

— Öyle mi söyledim?

Alaca karanlıkta yüzünü pek iyi seçemiyordum. Karşımda sadece iri cüsseli bir erkek şekli görüyordum. Kapıyı açarak dışarı fırladım. Çimenler üzerinde acele adımlarla yürümeye başladım. Karanlık basmadan eve varmak istiyordum. O yer beni bayağı ürkütmüştü. Köşke yaklaştığım zaman ışık yanan birinci kat pencerelerinden birinin arkasında bir gölgenin geri çekildiğini farkettim. Sanki birisi beni gözetliyordu da, yaklaştığımı farkedince geri çekilmişti. Acaba bu Madam Porter miydi? Halbuki bana salonda olacağını söylemişlerdi. Nefes nefese salona girdiğim sırada bir saat yedi buçuğu vuruyordu. Iki berjer koltukta yaşlıca bir kadın ve bir erkek oturuyordu. Onları hiç tanımıyordum. Ben salona girince kadın sordu:

— Yeni kâtibe siz misiniz?

— Evet benim, adım Susan Stone.

— Ben Miss Openski, bey de Mr. Carol...

— Memnun oldum efendim, acaba Madam Porter'in gelecek başka misafirleri de var mı?

Mr. Carol elindeki kokteyl bardağını çalkaladı.

— Northview'daki yegâne şeref misafirleri biziz. Ben, Madam Porter'i on altı senedir ziyaret ederim. Fira da pek eski dostlardandır. Yani evin daimi misafirleriyiz.

Miss Opensky gözleriyle Mr. Carol' un elindeki bardağı işaret ederek, «Sen ona bakma içince böyle konuşur» demek ister gibi bir hareket yaptı. Bu işaret erkeğin gözünden kaçmamıştı:

— Fira çok içtiğim için daima saçmaladığımı iddia eder. Kokteylle arası pek iyi değildir, ama şampanya olursa o da bayılır.

Miss Opensky her halde konuşmanın bu şekli almasını istemiyordu.

— Siz onun sözlerine bakmayın şaka yapıyor, dedi, benim içkiye düşkünlüğüm yoktur. O ise, içmekten başka bir şey bilmez. Sözde muharrirdir ama yazılarını henüz kimse basmadı.

Ben gülümsedim:

— Olabilir, böyle işlerde yılmamak lâzım. Insan kendi dâvasına inanırsa mutlaka muvaffak olur. Yeter ki istesin.

Mr. Carol bir kahkaha attı:

— Ama bu evde bu gibi ideallerin yeri yoktur. Tek gaye para ve menfaattir, anlıyor musunuz?

— Herald!... diye Opensky şiddetle bağırdı.

Carol ona aldırmıyordu:

— Ama Fira'cığım, görmüyor musun Miss Stone daha çok genç. Bu nesil realist düşüncelidir. Onların fikirlerine hürmet etmek lâzım. Miss Fain, bu hususta biraz geri kafalıydı. Pembe ve romantik bir âlemde yaşardı. Bülbüllerin şakıyışına hiç kulak vermez, gider kargaların çatlak sesini dinlerdi.

— Kargaların sesini mi?... diye hayretle sordum.

Mr. Carol bardağından bir yudum aldıktan sonra cevap verdi:

— Evet, hiç karga sesi duymadınız mı? Biraz dikkat edin, bu sesi her an duyabilirsiniz. Benim şakalarımda, Fira'nın gülmelerinde, limonlukta duyduğunuz seslerin hepsi karganınkine benzer, belki bir zaman sonra sizin sesinizin tonu da bizimkilere dönecek.

— Herald, rica ederim yeter artık!

— Hele bugünlerde evin efendisi de dönüyor, artık kargaların feryadı büsbütün artar

bütün artar

— Mr. Porter uzun zamandır evde yoktu galiba?... diye sordum.

— Evet uzun zamandır yoktu. Siz çok gençsiniz, o zamanki gazeteler yazmıştı ama bilemezsiniz tabiî. Zaten Vermont'da bu mesele pek yayılmamıştı. Kırk senedir Mr. Porter'in gelmesi bekleniyor.

— Kırk sene mi dediniz?

— Evet düğünden beri evinden ayrı. Ama şimdi ruhu maalesef gene bedeniyle birleşiyor, fânilere tekrar yol göründü demektir.

Mr. Carol pek acayip tabirlerle konuşuyordu. Sözlerini anlıyamadığım için büsbütün meraklandım:

— Bu kadar zamandır nerdeymiş acaba?

— Victor Porter kırk senedir İngiliz hapisanelerinde bir cinayetin cezasını çekiyor.

Miss Opensky birdenbire boğazında fındık kalmış gibi yutkunarak gözlerini oda kapısına dikti. Hemen arkamı döndüm. Kapının eşiğinde Madam Porter duruyordu. Sanki buyurun dememizi bekliyormuşcasına bize bakıyordu. Acaba Mr. Carol'un sözlerini duymuş muydu? Bunu yüzünden anlamağa imkân yoktu.

Carol âni bir hareketle ayağa kalktı:

— Marian! Biz de şimdi sizden bahsediyorduk. İyi insan sözünün üstüne gelirmiş...

— Belli zaten, benden o kadar çok bahsediyorsun ki, methedilmekten koltuklarım kabara kabara bir hal oldu.

Ağır ağır salona girdi. Miss Opensky yapmacık olduğu belli bir gülüşle sırıtıyordu.

Yemekte dereden tepeden konuşuldu. Mr. Carol ve Miss Opensky o gün öğleden sonra şehirde gördükleri bir tiyatro temsilinden bahsettiler. Konuşmalarından anladığıma göre tiyatroya her halde Madam Porter'in arabasiyle gitmişlerdi. Ama zihnimi hep Carol'un sözleri meşgul ediyordu. Madam Porter bir ara gülerek bana döndü:

— Yavrucuğum, siz cidden bir sanatkârmışsınız. Çiçeklere bayıldım, fevkalâde güzel tanzim edilmiş... dedi.

Ben şaşırmıştım:

— Teşekkür ederim, fakat benim eserim sayılmaz, çiçekleri Mr. Coles hazırlamıştı.

— Öyle mi, memnun oldum, demek size yardım etti. Hakikaten becerikli bir gençtir.

Sorgulu nazarlarla bana öyle bir baktı ki, elimde olmıyarak kızardım. Mr. Carol alaylı bir tarzda gülüyordu:

— Hayat tekerrürden ibaretmiş, Will Coles'un nedense genç kâtibeler üzerinde derin bir tesiri var.

Madam Porter'in sesi hemen sertleşti:

— Herald!... diye bağırdı.

Sonra bana dönerek, şaşırmış gibi:

— Demek Will'le görüştünüz? dedi.

— Sadece görüştüm, o kadar.

Bu iğneli lâkırdılara sinirlenmeğe başlıyordum. Bu defa da benim sesim yükseldi:

— Neden? Kendisiyle görüşmemem için bir sebep mi var?

— Yok yavrucuğum, hiç öyle birşey yok. Bilâkis size karşı dostça davrandığına memnun oldum. Bu iyi bir alâmet.

— İyi bir alâmet mi?

Şaşırma sırası bana gelmişti. Carol ve Opensky, sanki bir hâdisenin kahramanı imişim gibi derin derin beni süzüyorlardı. Madam Porter izah etti:

— Annesi, babamın yanında senelerce evimizi idare etti. Çok eski bir aileye mensuptur ama fakir düşmüşler. Oldukça acıklı bir hikâye. Will de, harbten döndükten sonra yanımıza gir-

di. Ona elimden gelen yardımı yapıyorum.

Herald soğuk bir ifade ile:

— Bana kalırsa, bütün çetin taraflarına rağmen bu genç kendini kurtaracak kabiliyettedir.

Madam Porter:

— Bu lâkırdını gayet yersiz buldum Herald... diye çıkıştı.

— Ah Marian, gözünüz bu kadar kapalı olamaz. Sizin yardımınızı sağlamak için bal gibi kızdan istifade etmeye çalıştı.

— Bazan, senin iyiden iyiye bunadığına hükmediyorum Herald...

— Belki bunamışımdır ama, ortada bir hakikat var, bu adam kızcağızın aklını başından almıştı. Ben gözlerini açmasaydım bilmem ne olurdu.

— Will Coles, hiçbir suçu olmadığı halde, hayli töhmet altında kaldı. Bence böyle feci neticelere hiç lüzum yoktu. Bu işte en çok gene kendimi suçlu buluyorum.

Bu sefer Miss Opensky söze karıştı:

— Böyle söylemeyin Marian, ona kendi öz evlâdınız gibi muamele ettiniz. Daha ne yapacaktınız.

— Ama o bunu anlamadı... Kaç defa karşıma aldım, nasihat etmeğe çalıştım. Her seferinde, aman bundan bahsetmeyelim diye bahsi kapatmağa çalıştı. Insanın kaderi neyse o olur, ne yaparsın.

Madam Porter bu mevzua tekrar avdet etmedi. Yemeğin geri kalan kısmı Mr. Carol'un ve Miss Opensky'nin havadan sudan gevezelikleriyle geçti. Tabiî Madam Porter'in yanında, daha evvel bana anlattıkları mevzulara temas edemiyorlardı. Yemek bittikten sonra salona geçildi. Briç masası hazırlandı. Madamla ben, Miss Opensky ile Mr. Carol'a karşı oynuyorduk. Onlar, o kadar sinirli ve haris oynuyorlardı ki, neticede oyunu biz kazandık.

Briç partisi bittikten pek az sonra Madam Porter oturduğu iskemleden kalktı:

— Bu akşamlık bu kadar yeter, ben yatmaya çıkıyorum, Allah rahatlık versin.

Mr. Carol viski bardağını bir kere daha doldurduktan sonra müsaade isteyerek Madam Porter'in arkasından yatmağa çıktı.

Salonda Opensky ile ben kalmıştık. Opensky derin bir nefes çekerek:

— Şimdi anlatın bakalım evlâtçığım dedi, cüretkâr fikirli gençleri dinlemek hoşuma gider.

Elindeki boş kadehi bana uzattı. Ben, şampanya şişesine uzanarak kadehini bir daha doldurdum. Zaten bu şişeyi ondan başka kimse içmemişti. Bir, iki yudum aldıktan sonra sordu:

— Eee, Madam Porter'i nasıl buldun, anlat bakalım, sempatik değil mi?

— Çok sempatik, iyi bir insana benziyor.

— Çok çabuk tesir altında kalır.

Ben imalarını anlamamazlıktan geldim. O devam etti:

— Bilmem farkettiniz mi? Zamanla anlıyacaksınız. Efendim, uzun zaman hep ev içinde kapalı bir hayat yaşadı. Insan içine çıkmaz. Başında sert bir baba, varsa yoksa kızı, kızından başka bütün kadınlardan nefret ederdi. Ee bu da genç kız tabiî, bu kadar kapalı yaşıyamaz ya. Netekim karşısına ilk çıkan gence âşık oldu. Ama Victor da yakışıklı adamdı. Marian'a hep beyaz menekşe getirirdi. Zaten hemen evlendiler. Marian zengindi, milyon sahibiydi, ama gönül bu, onu istedi. Bakın Victor evden ayrılalı kırk sene oluyor, hâlâ o beyaz menekşeleri unutmamıştır.

— Hem acıklı, hem de gülünç bir hal.

(Devamı gelecek sayıda)

Kim Nowak

cazip sinema yıldızı diyor ki:

"Ben, **LÜKS** tuvalet sabununu kullanırım".

Dünyanın en güzel kadını da bilir ki bir kadın için en kıymetli varlık temiz bir tendir. Sinema yıldızlarından onda dokuzu da, günlük tuvaletleri için, sâf ve lâtif olan LÜKS tuvalet sabununa güvenirler. İyi bir tuvalet sabunu olan LÜKS tonik tesirile cildlerinin tamamen şeffaf kaldığını, lâtif ve hoş bir revnak peyda ettiğini bilirler.

Daima LÜKS tuvalet sabununu kullanınız. Temiz ve güzel bir tene sahip olursunuz. Bu güzellik sabununun enfes kokusunu çok beğeneceksiniz.

2120 sinema yıldızının tercih ettiği güzellik sabunu

LT.966

İki sigorta poliçesi iki ikiz gibi benzeşir.

İmzada sevdiğiniz sigortacıyı arayınız

DOĞAN SİGORTA

Mimar Cahide Tamer

RUMELİHİSARINI RESTORE EDENLER

Y. Mimar Muallâ Eyüboğlu

Y. Mimar Selma Emler

Fatihin Mimar Başısı Muslihiddin Ağa tarafından yapılan Rumelihisarı, asırlardan sonra üç Türk kızı tarafından nefîs bir şekilde onarıldı. Aşağıda bu sanat hâdisesinin hikâyesini yine bir Türk tarih bilgini kadın profesörümüzün kaleminden sunuyoruz.

Rumelihisarını Üç Türl

YAZAN: PROF. DR. AFET İNAN

1451 de, bundan 508 yıl önce Mimar - Mühendis Muslihiddin, İstanbul Boğazında, Anadolu-hisarı karşısına bir hisar plânı yapmak için Osmanlı Türklerinin genç hükümdarı Sultan Mehmet'ten emir almıştı. O, bu tabiat güzelliklerinin süslediği, denizin maviliğinde yükselen tepelerin yeşil renkleri içine, kuleleri, burçları ve mazgallı duvarları ile bir hisar inşa edecek ve bu eser Türk kuvvetlerine Boğaz müdafaasında hizmet edecekti.

Bu tarihten beş asır sonra (1955) Mimar Cahide Tamer, Fatih Kulesi ve onu deniz kenarındaki hisarpeçeye bağlıyan duvarların ömrünü uzatmak için, çalışmalara başlıyor. Aynı tarihte deniz kenarındaki, bugün asansörle çıkılan, Çandarlı Halil Paşa Kulesinin restorasyon mimarlığını Y. Mimar Selma Emler yapmaktadır. 1956 - 1957 yıllarında Cahide Tamer'in devam ettirdiği restorasyon işlerinin başına, 1958 den itibaren Yüksek Mimar Muallâ Eyüboğlu geçmiştir.

Rumelihisarı, İstanbul fethine öncülük yapmak için büyük Fatihin bir imzası gibidir.

İstanbulun Boğaz kıyılarını tanıyıp da, Rumelihisarının denizden ve karşı kıyılardan görünüşüne hayran olmamak mümkün değildir. Bu mimari yapının silûeti, her görenin göz hâfızasında unutulmaz çizgiler, güzellikler bırakır. Boğaziçi, girintili çıkıntılı kıyıları, inişli yokuşlu tepeleri ve yeşillikleri ile şüphe yok ki dünyanın en güzel yerlerinden biridir.

İstanbul Boğazı kıyılarının birbirine yaklaştığı en dar yerine Osmanlı Türkleri «Boğazkesen» adını vermişlerdir. Burada karşılıklı iki hisar, beş yüz yıldan beri tarihimizin canlı şahitleri olarak yükselmişlerdir. Fakat bir taraftan da, zamanın tahribine uğrayarak yıkılan kısımları ile gitgide bir harabeye benzemekteydi. Talebeliğimde iç kısımlarını ilk gezdiğim Rumelihisarının, kısmen yıkık duvarlarında ve Fatih Kulesinde, millî tarihimizin tanıkları olan bu yapıları, mukaddes birer hâtıra gibi daima hâfızamda sakladım. Denizden her bakışımda orada büyük Fatihin hayalini görür gibi olurum.

1958 sonbaharında buraya, çocuklarımı da aynı hâtıraların yer etmesini istiyerek götürdüm. Benim ilk gezdiğim devirden çok farklı, sanki beş yüz yıl önceymiş gibi yeni, bakımlı bir hisar içinden büyük kulelere çıktık. Bize burada izahat veren Muallâ Eyüboğlu, Maarif Vekâletinin resmî görevli mimarı olarak son kalan işleri tamamlamaktadır. Kuleleri tarihî isimleri ile, Fatih veya Saruca Paşa, Zağanos ve Halil Paşa diye adlandırdıktan sonra, bunların yeniden tamirlerinde mimar olarak çalışan meslektaşlarının isimlerini de bize bildirdi.

Hisarın iç bahçesi ise, bir müsabaka neticesinde kabul edilen Doğan Tekeli, Sami Ziya ve Metin Hepgül'ün hazırladıkları projelere göre yapılmıştır.

Bu hisarın bütünü, bize Fatih devrini yaşatmaktadır.

Şimdi, biraz o devrin tarihini ve Hisarın yapılışını gözden geçirelim.

Fatih Sultan Mehmet 1451 (855) yaz sonlarında Karaman seferinden dönerken, Çanakkale Boğazının düşman tarafından kapalı olmasından dolayı Anadoluhisarından Boğazı geçmiş ve bunun karşısında diğer bir hisarın yapılmasına lüzum görmüştür. Edirneden Zağanos Paşa emrine amele, usta verilerek buraya gönderilmiş, Hisarın umumi plânı Mimar Muslihiddin tarafından yapılmış ve ilk olarak köşe deniz burcunun 1452 yılının (856 muharrem) ocak ayında inşaatı bitirilmiştir. Bu burca yerleştirilen muhafızlar (1452) ocak, şubat, mart aylarında Hisarın diğer kısımları için depo edilen malzemeye bekçilik yapmışlardır.

26 mart 1452 de Fatih Sultan Mehmet, Edirneden gelmiş ve asıl Hisarın inşası için son tertipler alınmış, temeller kazılmıştır. 15 nisan 1452 de de temel atılmıştır.

Rumelihisarı kuzeyden güneye 250 m. uzunlukta, doğudan batıya 125 m. genişliktedir. Duvarlar batı tarafında ve deniz kenarında 5 m., kuzey ve güneyde 3 m., doğu tarafında ise 4 metreye yükselmektedir. Denize kıyı olan büyük kulenin kapısını bir hisarpeçe kısmı müdafaa etmektedir. Denizi tarıyacak olan topların bu mazgallar içinde çeşitli köşelerde, atışa müsait

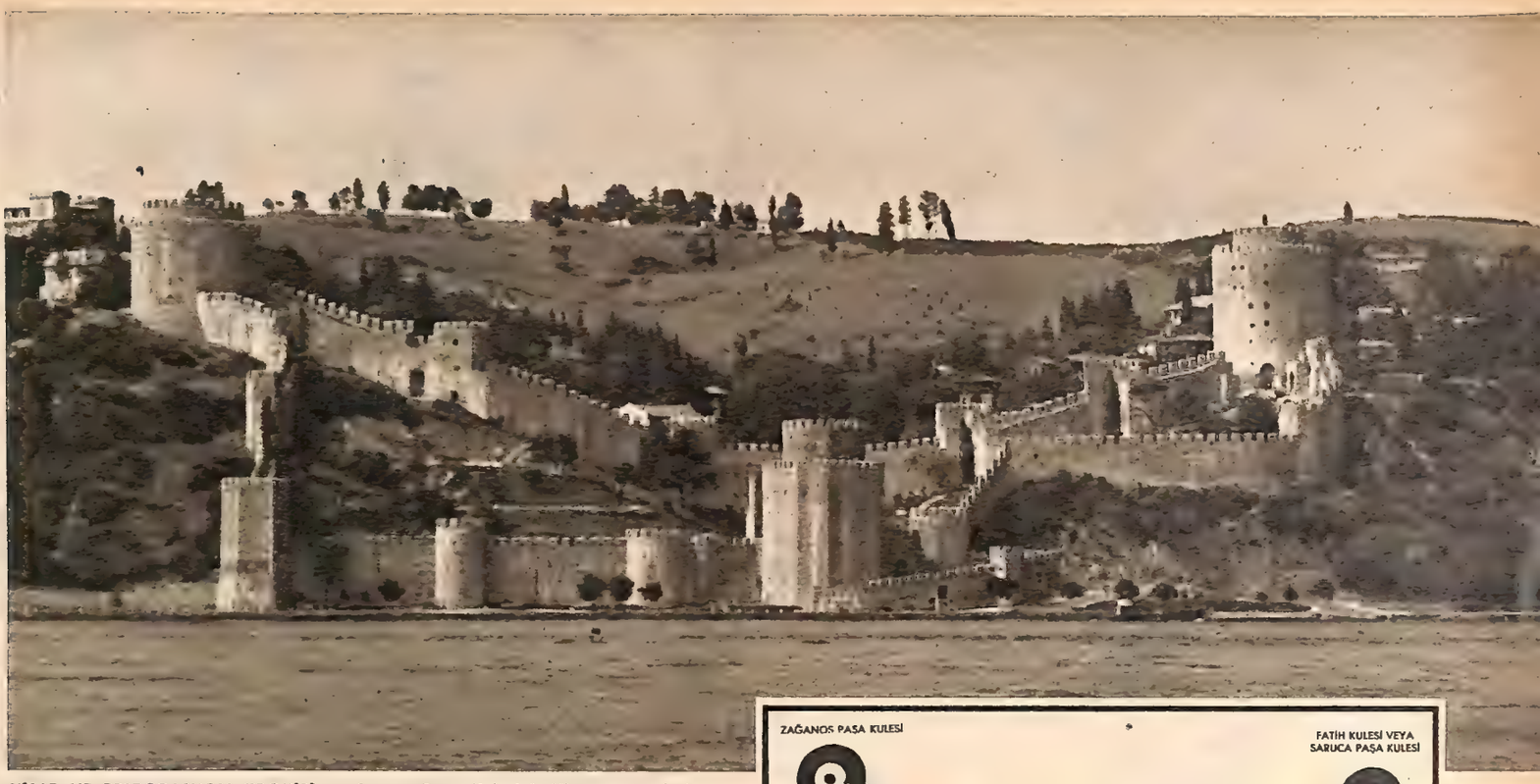

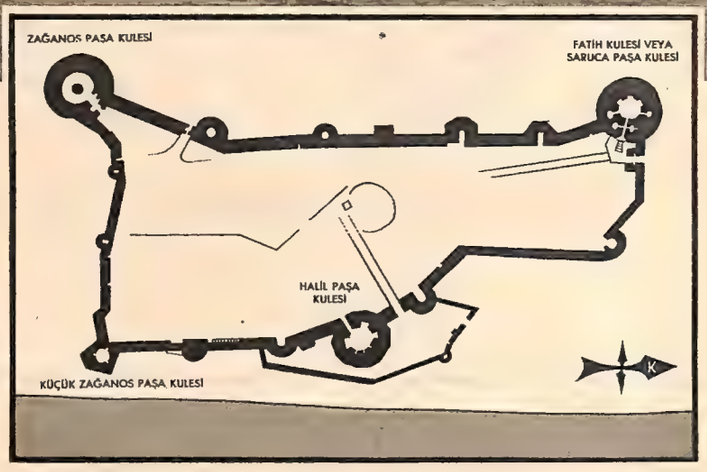

HİSAR VE RESTORASYON KROKİSİ — Saruca Paşa Kulesini, Hisarpeçeye bağlıyan duvarları Cahide Tamer; Çandarlı Kulesini Selma Emler; Zağanos Paşa Kuleleri ile diğerlerini biribirine bağlıyan duvarların keşif ve kontrollarını da yine Cahide Tamer yapmış ve Muallâ Eyüboğlu da geri kalan kısmı tamamlamıştır.

Kızı Restore Etti

durumda yerleştirilmesi mümkündür.

Hisara beş kapıdan girilir:

1. Dağ, 2. Dizdar ve Hisarpeçe, 3. Sel, 4. Koltuk, 5. Sarp bir yerde olan beşinci kapıdır.

Duvarların her tarafında bir nöbet yolu vardır. Dik olan batı kısmında ise yol kademelidir.

Hisarda üç büyük kuleden başka 13 küçük burç da vardır. İki uçtaki iki büyük kule yuvarlak, deniz kenarındaki de on iki köşelidir... Bunlar dünyanın en büyük kuleleridir.

Denizden bakışta sağ yukarı köşedeki Fatih veya Saruca Paşa Kulesi en yükseğidir. Yükseklik: 28 m. Kutru: 23.8 m. Ona mukabil köşedeki büyük Zağanos Paşa Kulesi, en kalınıdır: Yükseklik: 21 m. Kutru: 26.70 m. Bu kulelerin duvar kalınlıkları bazı yerlerde 7 metreyi bulur.

Büyük Zağanos burcu, 20 mayıs 1452 de bitmiş. Temmuz ve ağustos aylarında ahşap kısımlar, kurşun kaplamalar, kapılar ve iç teferruat tamamlanmıştır. Toplar yerine konmuş ve erzak depo edilmiştir. İlk olarak da Boğazdan geçen ve işarete itaat etmiyen bir Venedik gemisine ateş edilerek batırılmıştır.

28 ağustos 1452 de Fatih Sultan Mehmet, Hisarın tamamlandığını görerek emin ve müsterih Edirne'ye hareket etmiştir. Bu suretle Rumelihisarının yapılması 4 buçuk ay sürmüştür. İlk küçük kule inşası ve malzeme depo edilmesi hesabedilirse, bu müddet 8 aylık bir zamandır. Günde 1000 metre küp duvar işlenmiş. 6 - 7 bin duvarcı, 3 - 4 bin amele; dülger, kurşuncular v.s. için ise 5 bin kişi çalışmıştır. Hariçten bu malzemeyi hazırlıyanlar ve getirenler bu rakama dahil değildir. Bilhassa mütehassıs işçilerin ve ustaların maharetle bu yapıda çalıştıkları anlaşılmaktadır.

İşte, bu ecdat yadigârı ve Boğaziçinin en meşhur Hisarı, Büyük Fatihin adını rahmetle andırmış ve İstanbulu almadan önce yapılan bu taş yapılar genç hükümdarın büyük kudret ve enerjisine, yüz yıllar boyunca tanıklık etmiştir.

Cumhuriyet devrimizde kadirşinas devlet ve hükümet eli bu yapıları harabe olmaktan kurtarmak için, para ve emek sarfetmiştir. 1955 te keşfi yapılarak tamirine başlanan Rumelihisarı 29 mayıs 1958 tarihinde bitmiştir. Şimdi burası Maarif Vekâletinin bir müzesi olarak ziyarete açılmıştır. Bu dört yıllık tamir esnasında, ne güzel bir tesadüftür ki, başta da söylediğim gibi, üç kadın mimarımız bu restorasyon için keşiflerini hazırlamışlar ve kontrol mimarlıklarını yapmışlardır.

İşte böylece, Rumelihisarının asırlık ömrüne ömür katmak için kadın mimarlarımızın meslekî bilgilerinden bu iş için istifade edilmiştir.

Askerî maksatlar için yaptırdığı Hisarın bu kadar güzel bir müze haline getirilmesinden elbette Büyük Fatihin ruhu şadolmuştur.

FATİHİN ODASI — Yüce Hükümdar, İstanbulu almadan günlerini, Hisarın bu çok mütevazı taş odasında geçirmişti. Belki de bu odada, iki cihanın kavşak noktasında başlı başına bir üçüncü cihan olan İstanbul şehrinin fetih plânları hazırlanmıştı.

Turquie
Tokalon Crème
Epreuve definitive
Tu 101

Tokalon
Kremleri

Güzelliğini korumasını biliyor.

Güneş ve rüzgârdan yanmış kuru cildini Tokalon kremi ile canlandırmıştır. Siz de cildinize Tokalon kremi tatbik ederek yumuşatmaya ve güzelleştirmeğe gayret ediniz. Her akşam besleyici Biosel'i ihtiva eden Tokalon gece kremini, her sabah ta Tokalon yağsız gündüz kremini kullanınız. Kısa bir zamanda cildiniz tertemiz ve kadife gibi yumuşak olacağını hayretle göreceksiniz.

Çocuklarınız için 5 güzel kitap:

BİNBİRGECE MASALLARI

HAYVAN HİKÂYELERİ

DEDE KORKUT MASALLARI

Dünyanın dört bucağından gelen DOSTLAR

Dünyanın çehresini değiştiren 12 BÜYÜK ADAM

Her kitap, bez ciltli, renkli, resimli, iyi kâğıda basılmış.

10 LİRA

Satış yerleri : Divanyolu, Klotfarer Caddesi No. 7
Doğan Kardeş Mağazası, Galatasaray Meydanı, İstanbul

İSTANBULDAN İtalyaya 31 ağustos günü hareket etmiştim. Yalnızdım, delegem son dakikada Palermoya gelmekten vazgeçmişti. İstanbul - Roma yolculuğum iyi geçti. Uçakta, orta yaşlı bir erkekle seyahat ediyordum. Aynı koltukta oturuyorduk. Konuşmamız sırasında nereye gittiğimi sordu.

— İtalya'ya, dedim.

— Dikkat edin, dedi.

Hayretle yüzüne bakmıştım.

— İtalyanlar çok çapkındır.

Sonra ilâve etti:

— Bavullarınıza da iyi göz kulak olun. İtalyada hırsızlık çok olur!...

— Siz hangi millettensiniz? diye sordum.

— İtalyanım, dedi.

Bu orta yaşlı İtalyanın açık sözlülüğü hoşuma gitmişti. Tavsiyelerine rağmen, Romada bir şıpsakçı beni dolandırmıştı. Yunan güzeli ile birlikte meşhur Fontana di Trevi, yani niyet çeşmesinin önünde resim çektirmiştik. Fotoğrafçı bunları otelimize göndereceğini söyliyerek, bizden birkaç yüz liret aldığı halde bu va'dini yerine getirmedi.

Ertesi gün Palermoya uçtuk. Bu sefer bütün güzeller aynı uçakla seyahat ediyorduk. Palermo hava alanında bizi büyük bir kalabalık karşıladı. Bütün müsabıklar alfabetik sıraya göre, uçaktan teker teker indi. Bana büyük tezahürat yapıldı. «Viva Turkiya» kelimelerini daha alanda duymıya başlamıştım.

İtalyanların Türklere karşı büyük bir sempatisi var. Sıcak kanlı bir millet İtalyanlar. Bana gösterdikleri sevgi tezahürleri de bambaşka. Her vesile ile beni alkışladılar.

Müsabaka 6 eylül pazar günü yapılacaktı. Çok vaktimiz vardı. Bize Palermo'nun görülecek yerlerini gezdirdiler. Plâjlara gittik. Bir gece de açık hava tiyatrosunda gösteri yaptık. Bütün güzellerin yanında delegeleri vardı. Eğer Fransızca bilmeseydim, burada tamamen yalnız kalacaktım. Yine de kendimi yalnız hissediyordum.

Bugünlerde bir Tunuslu benimle ilgilenmiye başlamıştı. Nereye gitsem peşimden geliyordu. Önceleri açıktan açığa kur yapamıyordu. Daha sonra yalnızlığımdan da istifade ederek niyetini açığa vurdu.

Bu Tunuslu benimle evlenmek istiyordu. Önce güldüm. Böyle şey olur mu? Memleketinde çok zengin olduğunu söyliyen Tunuslu beni Prensesler gibi yaşatacaktı. Hay Allahım! Deli olmak işten değildi.

— İşiniz mi yok, dedim adama.

— Var, dedi. Benim işim şu anda, sizi benimle evlenmiye ikna etmek.

— Olmaz, dedim. Ben bir Türk kızıyım, memleketime dönmem lâzım. Hem sonra siz kimsiniz? Nesiniz? Önünüze çıkan bütün kızlara ev-

Palermo'da bulunduğu müddetçe halk arasında büyük ilgi uyandıran Türkiye güzeli, imza avcılarını memnun etmek için hayli ter döktü...

GÜZELLİK MÜSABAKALARININ İÇYÜZÜNÜ

İFŞA EDİYORUM!

3

YAZAN: 1959 TÜRKİYE GÜZELLİK KIRALIÇESİ FİGEN ÖZGÜR

Üstte, güzeller seçimden sonra memleketlerine dönmek üzere Palermo hava alanında, altta da Figen Özgür.

lenme teklifinde mi bulunursunuz?

Tunuslu anlamıyordu. Beni memleketine götürmek istiyor, orada çok zengin olduğunu ısrarla belirtiyordu. Beni ne zannediyordu? Evlenmek va'di ile kandırabileceğini tasarlıyordu. Gerçi ben evlenmekten kaçan bir kız değildim. Evlenecektim de. Fakat evlenmenin bu türlüsüne aklım yatmıyordu. Bana deli gibi âşık olduğunu söyliyen bu Tunusluyu samimi bulmuyordum.

Aynı zamanda jüride üye olan Tunuslu ile başım derde girmişti. Her saat, her dakika göz hapsine almıştı beni. Bir akşam asansörle odama çıkarken, o da koşa koşa gelerek asansöre yerleşti. Mecburen yukarıya beraber çıkacaktık. Gözleri bir tuhaf olmuştu. Korktum. Kazasız dördüncü kata çıkmıştık. Fakat o yine peşimi bırakmıyordu.

— Lûtfen artık ayrılalım, dedim. Odama çekilip istirahat etmem lâzım. Benim için yaptığınız bu zahmete teşekkür ederim.

Yılışık bir hal almıştı. Sıkıtıyordu. Suratının ortasına bir tokat aşkedesim geldi. Fakat kendimi tuttum. Ne yüzsüz adamdı Yarabbi.

— Bakınız, dedim. İkimiz de Müslümanız. Tunusularla aramızda büyük bir yakınlık mevcut. Gösterdiğiniz ilginin sebebi bu olsa gerek.

Yine anlamıyordu. Odama gelmek istiyordu. Bu ne cüretti? Yalnızlığımı burada bir kere daha anladım. Silkip atamıyordum adamı. Nihayet canım çok sıkılmıştı, kaşlarımı çattım ve sert bir sesle bağırdım:

— Gidiniz ve beni rahat bırakınız!

Ben kötü bir kız mıydım? Zannetmiyorum. Bugüne kadar hayatıma hiçbir erkek girmemişti. Evlenmeyi her genç kız gibi ben de düşünüyordum. Fakat, sevebileceğim, her bakımdan anlaşabileceğim bir erkekle evlenmek istiyordum. Güzellik müsabakalarına da kendimi gösterip koca avlamak için katılmamıştım. Ben macera düşkünü bir kız değildim. Buraya memleketimi temsil etmiye gelmiştim. Vazifem buydu. Yoksa jüri üyelerine kendimi satıp, rey avcılığı yapacak değildim.

Ben memleketimi seviyordum. Zenginlik de aramıyordum. Bu Tunuslu parası ile benim başımı döndürebileceğini sanıyordu. Fakat, yanlış bir yol seçtiğini kendisine anlattım. Benden ümidini kesen Tunuslu, İtalyan güzelinin peşinde dolaşmıya başladı ve çabucak sıkı fıkı arkadaş oldular. Müsabaka gecesi de İtalyana rey toplamak için hayli uğraştı ve muvaffak da oldu.

Yukarıda da söylediğim gibi, ben yalnız memleketimi dürüst bir şekilde temsil etmiye ve Türkiyeyi tanıtmıya çalıştım. Bunda da muvaffak olduğumu sanıyorum. O kadar ki, bizi peçeli zanneden yabancılar, beni görünce hayretlerini gizlemiyor ve her vesile ile bana, bütün Türk kızlarının benim gibi mi olduğunu soruyorlardı. Palermo'da halkın her vesile ile bana gösterdiği candan alâka ve teşçi bunun en bâriz delilini teşkil eder.

Yirmi yaşında bir genç kızdım. Diyarbakırda doğmuştum. Çocukluğum Anadolunun muhtelif kasaba ve şehirlerinde geçmişti. Babam subay, annem öğretmendi. Orta halli bir aileye mensuptum. İtalyada cazip ve parlak tekliflerle karşılaştım. Cine-Citta'da bir şirketin temsilcisi olduğu söylenen bir İtalyan bana film artisti olmamı dahi teklif etti.

— Şayet bu teklifimi kabul ederseniz, size burada seçimi kazandırırım, şöhrete erişirsiniz, dedi.

Bunun da saçma olduğunu ve bana tuzak kurulmak istendiğini anlamıştım.

— Benim bu sahada kabiliyetim yok, dedim.

Buna rağmen, İtalyan bir müddet tekliflerini tekrarladı durdu.

■

Müsabakanın yapılacağı günün sabahı bizi faytonlara bindirip caddelerde dolaştırdılar. Belki bu, halkın ilgisini çekip daha fazla seyirci toplıyabilmek için yapılmıştı. Bunda da muvaffak olunduğunu gece tiyatronun kalabalık olmasından anladım.

Tiyatro çok kalabalıktı. Sahneye önce tuvaletle çıktım. Halk beni muazzam bir şekilde alkışlıyor, «Viva Turkiya» diye bağırıyordu. Çok heyecanlı idim. Kalbim şiddetle çarpıyordu. İkinci defa mayo ile geçit yaptık. Yine aynı uğultu ve tezahürat devam ediyordu. Jürinin hakkımda ne düşündüğünü bilmiyordum. Fakat gazetecilerin etrafımı çevirmesi ve favori olduğumu söylemeleri beni ümitlendirmişti. Halk da tempo ile benim kazanmamı istiyordu.

Ben Palermo'ya muhakkak kazanmak iddiası ile gelmemiştim. Bu bir nevi spordu. Dürüst bir mücadele sonunda kazanmak ve kaybetmek benim için bir şey ifade etmiyordu. Derecelerin ilânında benim beşinci bile olamadığımı öğrenen halk sahneye hücum etti. Bağırarak hakkımın yendiğini söylüyorlardı. Gazetecilerden bir kısmı da jürinin üzerine yürüdü. Onlar da bağırarak hakkımın yendiğini söylediler.

Ben, artık kararın verildiğini ve bunun değişmiyeceğini bildiğim için, derece alan güzelleri teker teker tebrik ettim, hepsini yanaklarından öptüm. Fakat onlar benim bu jestime aynı şekilde mukabele etmediler. Neden? Anlıyamadım. Halk beni tutmuşsa, suç bende değildi ki... Nihayet ben de bir müsabıktım ve binlerce insan kazanmamı istiyordu. Jüri üyelerini memnun bırakıp kazanamadımsa, bu, şerefimden bir şey kaybettirmezdi...

SON

ESKİ İSTANBUL

Bugün 16 ve 17. sahifelerimizde Zonaro'nun renkli bir İstanbul tablosunu daha veriyoruz. 19. yüzyılda uzun müddet yurdumuzda çalışmış olan ünlü İtalyan ressamı Zonaro, İstanbulun eski hayatını bütün renklerile eserlerinde ebedileştirmiştir...

Bu tefrikanın resimleri Türk Haberler Ajansı tarafından temin edilmiştir.

Hayat

ESKI ISTANBUL HAY

(FAUSTO ZONA

Sonhudut

6

YAZAN: ALISTAIR MAC LEAN — ÇEVİREN: ADNAN ERİM

HER ŞEY hakikate çok benziyordu. Bu kadar uzun rüya olmasına imkân yoktu. Karşısındaki adam sahiden Jansci idi ve aradığı insandı.

Elini adamın kolundan çekti. İskemlesinin arkalığına yaslandı. Szendro tabancasını cebine atmış, Sandor tepesinden çekilmişti. Güzel kız da yüzüne hiddet ve endişe ile bakmıyordu.

Masanın üzerinde bir sigara paketi gözüne ilişti. Uzanıp içinden bir tane çekti. Szendro çakmağını ateşledi. Reynolds teşekkür mânasına başını sallayıp sigarasını yaktı. Jansci'nin dudakları kıpırdadı:

— Benim hakkımda bazı şeyler biliyorsunuz galiba, Mister Buhl?...

— Bazı şeyler değil, çok şeyler biliyorum Mister Jansci.

Sigarasından iki nefes çekti. Odadakileri işaret etti:

— Bunlar arkadaşlarınız mıdır? Sizi tanıyorlar mı?

— Hepsi arkadaşlarımdır. Serbestçe konuşabilirsiniz...

Reynolds sigarasından iki nefes daha üfledi.

— Sizin hakiki isminiz General Alexis Illyurin'dir. 18 ekim 1904 tarihinde Ukraynanın Kalinovka kasabasında doğdunuz. 18 haziran 1931 de evlendiniz. Karınızın ismi Catherine'dir. Halen bir kızınız var. İsmi Julia'dır.

Odadaki genç kıza baktı:

— Julia her halde küçük hanım olacak...

Tekrar Jansci'ye döndü:

— Beni buraya Albay Mackintosh gönderdi. Size çok selâmları var. «Çizmelerimi geri istiyorum» dedi. Ne demek istediğini anlamadım.

Jansci'nin yüzünde hafif bir tebessüm belirdi. İskemlesinden doğruldu.

— Selâma teşekkür ederim. Çizme meselesi, aramızda geçmiş eski bir şakadır. Bunu ikimizden başka kimse bilmez... Demek sevgili dostum Peter Mackintosh henüz hayatta?...

Odada birkaç adım yürüdü.

— Buna pek memnun oldum. Siz onun yanında mı çalışıyorsunuz, Mister Buhl?...

— Hakiki ismim Michael Reynolds'dur Mister Jansci. Albay Mackintosh'un yanında çalışıyorum.

— Kendisini biraz tarif edebilir misiniz Mister Reynolds?... Meselâ, yüzünü, vücudunun şeklini, giyinişini, konuşmasını, ailesini, nerede oturduğunu...

Reynolds hemen başladı. Bir nefeste on beş dakika konuştu! Jansci elini kaldırdı:

— Yeter! Onu tanıdığınıza emin oldum. Fakat sevgili dostumun eskisi kadar ihtiyatlı olmadığı anlaşılıyor. Çok büyük bir tehlikeyi göze almış...

— Beni buraya göndermekle değil mi Generalim?... Ya yakalansaydım?! Ya her şeyi söyleseydim?... Sizin hayatınız da tehlikeye girmiyecek miydi?

— Çok hızlısın delikanlı!... Bu tesadüf olmasaydı beni nasıl bulacaktın bakalım?

— Bana bir gazinonun adresini vermişlerdi. Oraya gidip oturacaktım. Her gece aynı saatte, aynı masada! Beni gelip almalarını bekliyecektim. Ya size getireceklerdi, ya Hridas'a, yahut da «Beyaz Fare» ye.

— İyi ki bu tesadüf olmuş. Ne Hridas'ı bulabilecektiniz, ne de Beyaz Fare'yi...

— Onlar Budapeşte'den ayrıldılar mı?...

— Beyaz Fare Sibiryada... Bir daha geri dönmiyecek. Hridas ise üç hafta evvel aramızdan ayrıldı. Macar gizli polisi AVO'nun işkence odalarının birinde can verdi... Muhafızların bir anlık dalgınlıklarından istifade ederek birinin tabancasını kaptığı gibi alnına dayadı ve seve seve öbür dünyaya göçtü.

— Peki siz bunları nasıl biliyorsunuz?...

— Albay Szendro oradaydı... Her şeyi gözleriyle gördü. Hridas'ın kaptığı silâh, Szendro'nun tabancasıydı...

Reynolds sigarasını tablaya bastırdı.

— Demek Albay Szendro orada idi?...

— Evet... Szendro on sekiz aydır Macar gizli polisi AVO'nun emrindedir. Bu teşkilâtın en çok sevilen ve sayılan bir subayıdır. Herkes ona itimat eder. Birçok mahpuslar son dakikada bilinmiyen bir sebepten dolayı AVO'nun elinden kaçtığı zaman Szendro deliye döner!... Hemen adamlarını toplayıp arabasına atlar! Bütün Budapeşteyi altüst eder! Tabii kabahat, her zaman sersem muhafızlardadır. Bu suçlarından dolayı çoğu oraya buraya sürülür. Fakat kaçan adam bir türlü ele geçmez...

Reynolds gülümsedi:

— İyi bir usul!... Albayın çalışma tarzı takdire değer doğrusu...

— Şuna katiyetle eminim ki, bugün gizli Macar polisinin elinden kurtulmuş en az iki yüz Macar, hayatını Albay Szendro'nun fedakârlığına borçludur...

Reynolds dikkatle Szendro'nun yüzüne baktı:

— Doğru söylüyorsunuz Generalim... Albay çok büyük işler başarıyor. Yalnız, anlamadığım bir nokta var: Benim o yoldan geldiğimi ve yakalandığımı nasıl bildi?...

— Bu gayet kolay Mister Reynolds... Albay Szendro bu bölgenin bütün yollarını ezberlemiştir. Bu yollardaki karakolları kontrol etmek vazifesi de onun üzerindedir. Budapeşte ve batı Macaristanda cereyan edecek bütün askeri hareketlerden mesul bulunmaktadır. Onun için her gece karakolları teftiş eder. Bu gece de vazifesini yapmak için çıkmıştı. Hududun yirmi dört saatten beri kapalı olduğunu biliyordu. Sizin de geleceğiniz bekleniyordu. Lâkin kim olduğunuz bilinmiyordu tabii. Tesadüfen o karakola girince sizinle karşılaştı. Alıp buraya getirdi. Malûm ya, bizler her zaman ihtiyatlı hareket etmek mecburiyetindeyiz. Herkesten şüphe etmemiz lâzım. Ancak bu şekilde varlığımızı muhafaza edebiliriz. Sizi de bu sebepten sıkı bir sorguya çekmek lüzumunu hissettik. Gayemiz Macar yeraltı teşkilâtını her geçen gün biraz daha kuvvetlendirmektir. Şimdi artık eminiz ki, beklediğimiz adam sizsiniz...

— Buna emin misiniz?

Szendro söze karıştı:

— Otomobilde gelirken bir an şüpheye düştüm. Sizi Macar polisinin işkence merkezine götürdüğümü söylüyordum da yüzünüzde hiçbir

endişe ifadesi göremiyordum. Acaba beni takibe gönderilmiş bir ajan mıydınız? Bir ara sizi vurup ortadan kaldırmak aklıma geldi. Fakat emin olmadan bunu yapmamalıydım. Hem, sizi buraya getirmekte bir mahzur göremiyordum. Burası bizim karargâhımızdı. Sandor gibi kuvvetli adamlarımız vardı.

— Hakikaten gizli ajan çıksaydım ne yapacaktınız?

— Temizliğimizi burada görecektik.

Jansci gülümsedi:

— Artık bunlardan konuşmasak da bir şeyler içsek... Ne dersiniz Mister Reynolds?...

— Siz bilirsiniz.

— Julia, bize şarap getirir misin?...

Güzel kız odadan çıktı. İki dakika sonra büyük bir şişeyle döndü. Reynolds kadehleri doldurdu. Jansci neşelenmişti.

— Sıhhatimiz ve muvaffakıyetimiz için Mister Reynolds...

Kadehleri üst üste yuvarladılar. Reynolds'un gözü, masanın üzerinde duran gümüş çerçeveli bir fotoğrafa ilişti.

— Kızınızın çok güzel bir resmi bu, Mister Jansci... dedi. Macaristanda pek usta fotoğrafçılarınız olduğu anlaşılıyor...

— Bu resmi fotoğrafçı değil, ben çektim. Mister Reynolds. Doğru söyleyin, iyi çıkmış mı?

Reynolds, kadehinden bir yudum daha çekti. Sonra çerçeveye uzandı. Kıvırcık sarı saçları, ince kaşları, biçimli gözleri, muntazam yanakları, gülümseyen dudakları, mânalı çeneyi uzun uzun tetkik etti. Ne kadar canlı bir yüzdü bu. Ne kadar heyecan verici bir ifade taşıyordu. Âdeta bir neşe, bir hayatiyet saçıyordu. Jansci'nin sabırsız sesi duyuldu:

— Evet Mister Reynolds, sizi dinliyorum...

Reynolds, çerçeveyi tekrar masanın üzerine bıraktı. Tane tane konuştu:

— Bu resimde bir esrar var Mister Jansci... Beni âdeta büyülüyor... Çehrenin ifadesi, bakışların mânası daha olgun, daha tesirli... Kızınızın iki sene sonra tamamen bu fotoğrafa benziyeceğine eminim... Siz onun istikbaldeki halinin fotoğrafını çekmişsiniz!...

Jansci tebessüm etti:

— Bu resim kızımın değil, karımın resmidir Mister Reynolds...

— Karınızın mı!... Hayretler içinde kaldım. Bu ne kadar benzeyiş!...

— Evet, çok benzerlerdi.

— Burada değil mi karınız?

— Değil... Nerede olduğunu da bilen yok, maalesef.

Yüzünü hüzünlü bir ifade kapladı. Kadehini kaldırıp dudaklarını ıslattı. Reynolds mırıldandı:

— Affedersiniz. Sizi üzdüm.

Jansci, kadehi masanın üzerine bıraktı:

— Bugün tam iki buçuk sene oluyor. Gizli polisin elinden kim kurtulur?!... O zaman köyde oturuyorduk. Bir iş dolayısiyle gece on ikiye doğru evden çıkmıştım. O yalnız değildi. Arkadaşları, komşuları vardı. Ben çıktıktan yarım saat sonra kapıda kahverengi bir kamyon belirmiş. Gizli polisin iğrenç vasıtası!... İçinden üç kişi fırlamış. Bir tanesi zile dokunmuş. Açmamak mümkün mü?... Mavi bir kâğıt uzatmışlar. Emir yüksek yerden! Zavallı kadın, eline ancak ufacık bir valiz alabilmiş...

Kadehi tekrar kaldırıp dudaklarını ıslattı.

— Ondan sonra, hayvanların taşındığı bir dizi kokmuş vagon!... İçlerinde ıstırapla kıvranan yüzlerce kadın, yüzlerce erkek, çocuk, ihtiyar... Kapılar üzerlerinden kilitli. Hedef Sibirya'nın buzlarla kaplı stepleri!... Oradan kim sağ dönmüştür?...

(Devamı gelecek sayıda)

Bir tabak fasulye bazen insana kendini kalb hastası zannettirir

Kalb Hastalığı Bambaşka Şeydir

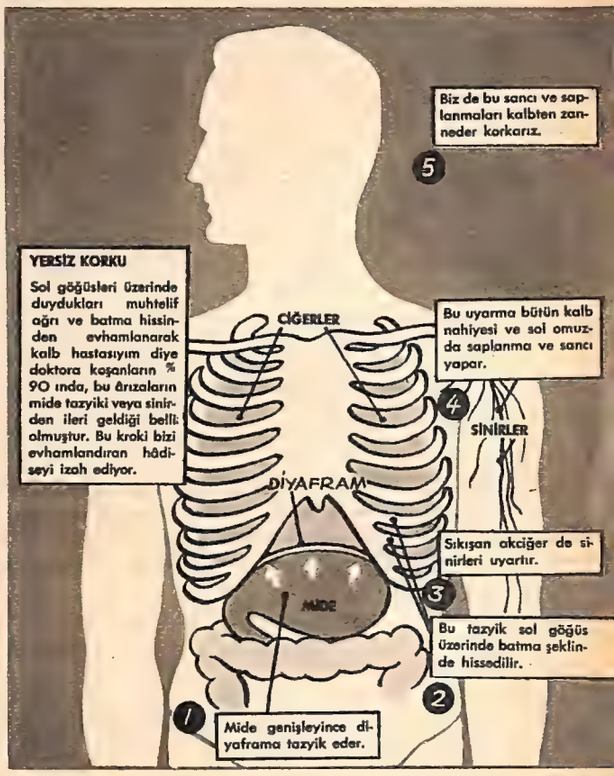

Kalbimizin üzerinde duyduğumuz sıkıntı bizi çoğu zaman evhama düşürür, hemen kalb hastası olduğumuza hükmederiz. Aslında bu gibi ârızaların kalb hastalığı ile ilgisi yoktur. Bunlar ya sinir sisteminin, ya midenin, veyahut da karaciğerin oyunlarıdır. Bu nevi şikâyetleriniz varsa hiç korkmanıza lüzum yok. Çünkü bu küçük dertlerden kurtulmak gayet kolaydır.

Hakiki kalb hastalığı böyle ârızalar göstermez

Kalb hastalığı, çok kişinin zannettiği gibi göğsün sol tarafında ağrı yapmaz. Aksine tam göğüs ortasında, boğaza yakın yerde kendini gösterir. Hem, çarpıntı veya batmalar şeklinde değil, göğüs üzerinde bir baskı ve ağırlık halinde hissedilir.

Nefes darlığı yapar, sıkıntı verir. Karıncalanma, uyuşma hissi, sol omuz başından parmak uçlarına kadar duyulur. Ama bütün bu âraz aynen sinirden veya mideden de ileri gelebileceği için, bunları hakiki kalb hastalıklarından ayırmak güçtür. Bu sebeple katî hükmü ancak bir kalb mütehassısı verebilir.

Kalbinizdeki ârızalar belki de kabızlıktandır

Karnın sol tarafındaki kalın bağırsak kıvrımında, dışarıya atılamayıp biriken gıda artıkları, sol omuzda kalb nahiyesi üzerine ağrı ve saplanmalar yapar. Göğüs ve karnı ayıran diyafram kalbe doğru tazyik husule getirir, keza bu bölgedeki sinirler de hassaslaşır. Karnın sağ tarafında karaciğerin bulunduğu yer, sol taraf kadar diyaframın tazyikine mâruz bulunmadığı için bütün ağırlık sola yönelir. İşte sıkıntıyı yapan bu tazyiktir. Mide ve bağırsaklar boşaldıktan sonra kalb üzerinde hissedilen ağırlık da geçer.

Çarpıntı ve sıkışmalar bazen tamamen mideden ileri gelir

Bazen mide cidarındaki veya civarındaki sinirleri tahrik edecek bir şey yeriz, göğsümüzün sol omuza yakın yerlerinde sıkışmalar yahut çarpıntı hissederiz. Bunun da kalbin kendisiyle hiç ilgisi yoktur. Tabiatiyle yediğimiz o şey hazmolunca, yahut bağırsağa geçince, ârıza da ortadan kalkar.

Mide şişkinlikleri de kalbe tazyik yapar

Mide ve karın şişkinlikleri çoğu zaman gazdan hâsıl olur. Yediğimiz gıdalardan bazısının yaptığı gaz, diyaframa tazyik eder, bu tesir kalb bölgesi üzerinde veya civarında yer yer şiddetli sancılara, saplanmalara sebep olabilir.

Bunlar bazen bir nevralji oyunu da olabilir

Cereyanda dursursunuz, yahut kendinizi mevzîî olarak üşütürsünüz. Bilhassa kalb nahiyesindeki dokular arasında bu üşütme, deveranın ağırlaşmasına ve dolayısiyle oradaki sinirlerin tahrik olmasına sebebiyet verir. Kaburgalarınız arasına bir sancı saplanır, acaba kalbten mi diye boşuna telâş edersiniz. Halbuki telâşa lüzum yoktur. Zira bu düpedüz bir nevraljidir.

Kalbe tesir eden bir şey de çürük dişlir

Çürük dişteki iltihap vücuda yayılarak mafsallara kadar girer ve romatizmal ağrılar husule getirir. Bu ağrılar ve gerilmeler kalb yakınındaki sinirlere kadar sirayet ederek o bölgede de hissedilir. Bazı kimseler kalblerinin ağrıdığından şikâyet ederler. Bu yanlıştır. Çünkü bu durumda kalb ağrımaz. Ancak bu, dışardan kalb üzerine tesir eden ârızaların oyunudur. Zaten iltihaplı dişler sağlığımız için çok zararlı olduğundan, bunlardan bir an evvel kurtulmaya bakmalıdır.

Kalb ârızalarının menşei bazen tamamen asabidir

Bilhasa sinirli kimseler kalblerinde bir takım ârızalar hisseder ve kalb hastası olduklarına âdeta kanat getirirler. Bütün bunlar pireyi deve yapma istidadından ileri gelir. Kalbinde bir şey olduğu fikrini kendi kendilerine o derece telkin ederler ki, dimağdaki sinir merkezleri bu fikrin tesiri altında bütün sinir sistemini ayaklandırır ve bilhassa kalb bölgesi ile sol omuzda şiddetli sıkışmalar, batmalar duyulur. Aslında kalbleri gayet sağlamdır. Bu bozukluklar sinirden başka bir şey değildir. Bunun da çaresi önce kendi kendini dinlememek, sonra da ferahlatıcı veya müsekkin bir ilâç almaktır.

Unlu şeyleri çok yemeyin

Kalbinizde sık sık sıkışma ve batma hissi duyuyor ve rahatsız oluyorsanız, bu hal geçene kadar ekmek, patates, fasulye, nohut v.s. gibi şeyleri fazla yemeyin. Zira bunlar gaz yapar, toplanan gazlar da bilhassa karnın sol tarafında birikerek kalb üzerine tazyik ederler ve sıkıntı verirler. Böyle anlarda bir miktar karbonat faydasız değildir. Ama evvelâ kabız olmamağa dikkat edin.

Bol bol müsekkin şeyler içebilirsiniz

Ihlamur, nane - limon gibi müsekkin ve midevî hafif şeyler hem hazma yardım eder, hem de gazları alır. Ayrıca sinirleri de teskin edeceği için, yukarıdaki şikâyetleri olan kimselere tavsiye olunur. Ayağınızın altına veya mide üzerine çok fazla olmamak şartiyle sıcak bir şey koymanın da faydası vardır.

Netice olarak, şunu unutmayın ki, hakiki kalb krizleri geleceklerini evvelden haber vermezler. Kalbinizde saplanma, sıkışma veya çarpıntı gibi haller hissederseniz, korkmayın, bunlar kalbin haricindeki küçük ârızaların kalbe yaptıkları tesirlerden ileri gelmektedir. Ya asabidir, ya gazdır, yahut nevraljiktir. Sakin olur, kendinizi ona göre hazırlarsanız, kısa zamanda hiçbir şeyiniz kalmaz.

YILDIZINIZ DİYOR Kİ

9 ekimden 15 ekime kadar: Doğduğunuz burcu bularak kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Bazı sabit fikirliler sizi önüne katmış, sürükleyip duruyor. Kendinizi bu akıntıdan kurtarmaya bakın. Etrafınızda size misal olabilecek kaç kişi var. Onları görsenize!

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 21 MAYIS

Sizi birçok hâdiseler bekliyor. Bir roman kahramanınınki kadar heyecanlı maceralara karışacaksınız. İçinde aşk bile var, ama sizin için kötü bir netice görülmüyor.

İKİZLER BURCU
22 MAYIS - 20 HAZİRAN

Önümüzdeki hafta içinde hâdiseler sizi iki mühim teşebbüse sevkedecek. Bir tanesinde muvaffak olamıyacaksınız. Üzülmeyin, öbürü sizin için daha hayırlı olacak.

YENGEÇ BURCU
21 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Sıhhatinizden bugünlerde şikâyetiniz var. Bunun için bazı ilâçlar da almışsınız. Kısa zamanda bu küçük sıkıntınız bitiyor. Boşuna sıkılıyorsunuz, keyfinize bakın...

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 22 AĞUSTOS

Mars ve Venüs sizin için çatışmışlar. Marsın tuttuğu yol sizin görüşünüze uygun ama, Venüsünki sizin için daha faydalı. Hem ucunda bol para da var. İyi değil mi?

BAŞAK BURCU
23 AĞUSTOS - 22 EYLÜL

Sizi çok, ama pek çok seven bir insan var. Gayet sık gördüğünüz bu insan, birkaç gün içinde, size şimdiye kadar söylemediği bazı şeyler anlatacak, çok şaşıracaksınız...

TERAZİ BURCU
23 EYLÜL - 22 EKİM

Birisi bu yakında mühim bir mevzu üzerinde sizin fikrinizi çelmiş. Sakın ona uymayın. Bakın kaç kişi size bunun aksini tavsiye ediyor. Yıldızınız da aynı fikirde.

AKREP BURCU
23 EKİM - 21 KASIM

Pek yakın olmıyan bir gelecekte yeni bir eve sahip olacaksınız. Bunu size Güneş vadediyor. Ayrıca mali durumunuzda da bir fark olacak. His âleminizde değişme yok.

YAY BURCU
22 KASIM - 20 ARALIK

Çalışma arkadaşlarınızla daha iyi geçinmeğe gayret edin. Ekseri münakaşalarda kabahat sizde. Başkalarının fikrine saygı gösterin. O zaman işler daha verimli olacak.

OĞLAK BURCU
21 ARALIK - 19 OCAK

Bırakın başkaları hakkınızda istediklerini söylesinler. Sizi tanıyan tanıyor, seven de seviyor. Dedikodu, sizi istiyenlerin fikrini değiştiremiyecektir. Onun için aldırmayın.

KOVA BURCU
20 OCAK - 18 ŞUBAT

Çok para sarfediyorsunuz. Halbuki vaziyetiniz fena sayılmaz. Biraz ekonomi yapmanızı yıldızlarınız tavsiye ediyor. Fuzuli sarfiyatınızın ne olduğunu siz bilirsiniz.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Aldığınız bir haber sizi fevkalâde sinirlendirmiş. Sizi çok seven birinin kalbini bile kırmışsınız. Onun hiç kabahati yok, hatanızı düzeltirseniz büyüklük sizde kalır.

Londra Kışının Getirdikleri

Aralarında İngiltere Kıraliçesinin terzisi Norman Hartnell de bulunan İngilterenin tanınmış modacıları, sonbahar ve kış için şık ve sade elbiseler hazırlamışlardır. Victor Stiebel, John Cavanagh ve Norman Hartnell, Paris terzilerinin iddialı modellerini sadeleştirerek ve kendi fikirlerini de katarak değişik bir İngiliz modası meydana getirmişlerdir.

LONDRA MUHABİRİMİZ EDİBE DOLU BİLDİRİYOR.

JOHN CAVANAGH — Siyah - beyaz tüvid kumaştan bir tayyör. Önde üç düğme ile iliklenmekte olan modelin yakası tilki kürkündendir. Aynı kürkten yüksek manşonu vardır.

NORMAN HARTNELL — Kahverengi lutr ile süslenmiş kiremit kırmızısı bir manto. Elbise kahverengi yünlüden yapılmıştır. Kemerin önü kürk ile süslüdür.

VICTOR STIEBEL — Leylâk renkli ipek taftadan bir akşam elbisesi. Etek küçük plilerle takılmıştır. Belinde kendi kumaşından geniş bir kemer mevcuttur.

A **NORMAN HARTNELL** — İngiltere Kıraliçesinin terzisi tarafından hazırlanan bir takım. Kalın kahverengi, yeşil ve turuncu renkli tüvid kumaştan yapılmıştır. Dar bir etek ve uzun bir ceketten müteşekkil tayyör, içine kırmızı tilki kürkünden astar geçirilen truvakar bir manto ile giyiliyor.

B **JOHN CAVANAGH** — Kahverengi tüvid kumaştan yapılmış bir manto. Pariste olduğu gibi, İngilterede de bazı modellerde bel uzundur. Mantonun üç düğmesi ve kup belden biraz aşağıdadır. Yakasında iğreti bir kürk yaka mevcuttur.

C **VICTOR STIEBEL** — Açık kırmızı bir tayyör ve açık kırmızı ekose pardesü. Tayyörün eteği dardır. Ceketi ise iki düğme ve bir kumaş toka ile iliklenmektedir.

D **VICTOR STIEBEL** — İpek taftadan bir balo elbisesi. Beden tamamen drapedir. Etek önde kısa, arkada daha uzundur. Etek boyunu takibeden kupun kenarına kadife fiyonklar tutturulmuştur.

Neşrettiğimiz moda resimlerinin telif hakkı Hayat mecmuasına aittir. Başka yerde neşredilemez.

Romanı, Filmi
Piyesi ve Radyo
Temsilleriyle
100 Yıldır
bütün dünyayı
heyecana
sürükleyen
Ölmez Eser

KAMELYALI KADIN

ŞAHESER ROMANLAR

Serisinde

YENİ ÇIKTI!

Ciltli 10 L.
Çeviren : ZAHİR GÜVENLİ
Bu seriden diğer romanlar

HARP ve SULH L. Tolstoy (3.Baskı) 12,5 L.
NOTRE DAME'ın KAMBURU
V. Hugo (2 Baskı) 12,5 L.
AŞKTAN DA ÜSTÜN E. Gaskell 8 L.
BİR BAŞKA KADIN H. Walpole 10 L.
SABAH YILDIZI Cronin. (2.Baskı) 10 L.
BİR AŞK UĞRUNA Cronin 10 L.
MELİSSA T. Caldwell 8 L.
BAHAR ATEŞİ J. Hilton 8 L.
BÜYÜLÜ ÇİÇEK L. Bromfield 8 L.
HER KADIN GİBİ S. Undset 8 L.
SİLÂHLARA VEDA
E. Hemingway (2.Baskı) 12,5 L.
SENİ SEVMEK KADERİM! S. Lewis 10 L.
İHTİRAS ENGİNLERİ F.W. Kenyon 11 L.
DR. JİVAGO B. Pasternak (2.Baskı) 12,5 L.
SEN BİR MELEKTİN Emile Zola 12,5 L.
DİRİLİŞ L. Tolstoy 12,5 L.
NANA E. Zola 12,5 L.

Her kitap nefis, sağlam ciltli, ayrıca beş renk cakel kaplıdır.

Bu kitapları bedellerine karşılık POSTA PULU göndererek GÜVEN YAYINEVinden de getirtebilirsiniz. ÜCRETSİZ kataloğumuzu isteyiniz!

GÜVEN YAYINEVİ
Coğaloğlu Yokuşu Nerimanbahçe S. No. 11
İSTANBUL

ESAT PAŞANIN

Düşman Ses

HÂTIRA — Merasim üniforması içinde Ferik Esat Paşa...

9 uncu Tümen Kumandanı Cemil Beyin Kocaçimen'de bulunması, Conkbayırı'nın idaresini imkânsız kıldığından ve Conkbayırı'nda toplanan muhtelif alay ve taburların sevk ve idaresi birbirine karışmış, 9 uncu Tümen cephesinin de bir tümen kumandanı tarafından idare edilemiyecek kadar geniş olduğundan bahsederek acele iki tümene ayrılmasını veyahut, Conkbayırı'na kumanda etmek üzere 19 uncu Tümen Kumandanı Mustafa Kemal Beyin memur edilmesini, ordu kumandanına teklif ettim. Öbür taraftan Erkânı Harbiye Reisim Fahrettin Bey, Kocaçimen'de bulunan ve 9 uncu Tümen Kumandanına vekâlet eden Erkânı Harb Hulusi Beyi telefonla bularak, düşmanın Conkbayırında yerleşmekte olduğunu ve bu giderilmezse Arıburnu cephesinin düşmeye mecbur olacağını, derhal Conkbayırına giderek düşmanı oradan çıkarmasını istedi.

Saat 2.25: Güney Grupundan gönderilmiş olan 8 inci Tümenin 24 üncü Alayı Kavaklıdereye geldi. Conkbayırı, gittikçe daha tehlikeli bir şekil almaktaydı. Bu durum ve getireceği tehlike, ordu kumandanlığına bildirilmişti. Fakat, henüz gerektiği kadar dikkate alınıp önem verildiğine dair ne bir cevap alınmış, ne de gerekli bir hareket yapılmış bulunuyor ve bütün önem Anafartalara veriliyordu. Ben, Conkbayırı bölgesine 8 inci Tümeni memur ederek, kumandanına tümeni ile düşmana saldırmasını emrettim. 8 inci Tümen Kumandanı Ali Rıza Bey, bu emir üzerine saat 4.00 de Kocadereye gelmiş bulunan 24 üncü Alayı Conkbayırına sevketti. Verdiğim emirle, Conkbayırından, 261 rakamlı noktanın 200 metre güney batısında, kalın eğrinin noktalı yolu kestiği yere kadar olan cephe — Conkbayırı da dahil — 8 inci Tümene bölge olarak gösteriliyordu.

Saat 6.00: Anafartalar Grupunun, Damakcılık istikametinde taarruz edeceği, ordu kumandanlığından bildirildi ve bu, tümenlere de tebliğ edildi.

19 uncu Tümen Kumandanlığınca, sağ cenahının hududu hakkında hâsıl olan tereddüt üzerine, adı geçen cenahın, tümene verilmiş olan 10 uncu Alayın işgal ettiği yer olduğu bildirildi.

Saat 9.45: Geliboludan Çamlıtekkeye gelmiş olan Anafartalar Grupu Kumandanı Miralay Fevzi Beyin, kumandadan çıkarılarak İstanbula gönderildiğini yukarıda söylemiştim. Boşalan Anafartalar Grupu Kumandanlığına 19 uncu Tümen Kumandanı Miralay Mustafa Kemal Beyin kolordu kumandanlığı salâhiyetiyle tâyin edildiği ve kumandayı ele almak üzere hemen Çamlıtekkeye gitmesini, 7 nci ve 12 nci Tümenler tarafından yapılması emredilmiş olan taarruzu, yarın gün doğarken yapması için ordu kumandanlığından aldığım emri kendilerine tebliğ eyledim ve 19 uncu Tümen Kumandanlığı Vekâletine de, 27 nci Alay Kumandanı Kaymakam Şerif Beyi tâyin ettim.

Cesur Mustafa Kemal Bey, emri alır almaz, tümeninin karargâhından hareket ederek gecenin bütün güçlüklerine rağmen Çamlıtekkeye vardı ve gün doğarken, yapmaya memur edildiği taarruzun tertibatına girişti. Evvelâ grupunun savaş tertibatını ve kuvvetini inceledi. Fevzi Bey tarafından alınmış olan taarruz tertibatını uygun görerek bütün harekâtı idare etmek üzere Conkbayırı'na gitmeye karar verdi.

9 ağustos pazartesi: 5.05 E.: 8 inci Tümen Kumandanı Ali Rıza Bey, ortalığın aydınlanmasını mütaakıp, düşmanın, şiddetli topçu ateşi açmış olduğunu, 24 üncü Alayın, zabit ve efratça verdiği kayıp ile taarruzdaki muvaffakıyetsizliğin, mânevi kuvveti önemli surette kaybettirdiğini, Conkbayırı'nın tamamiyle geri alınması için yapılacak hareketlerin, artık bu alaydan beklenemiyeceğini bildiriyor ve süratle 23 üncü Alayın yetiştirilmesini istiyordu.

Bunu, ordu kumandanlığına bildirdim ve 23 üncü Alayı, Ali Rıza Beye gönderdim. Grup ihtiyatı olmak üzere 26 ncı Alaydan bir taburu da merkez gerisine getirdim. Ali Rıza Beye de Conkbayırı'nın süratle ve tam olarak geri alınması lüzumunu tekiden emrettim.

10.00 E.: 8 inci Tümenin ilerlemeye gayret etiğine dair malûmat alındı. Fakat bu tümen, zabit ve efratça pek çok kayba uğradığı için, kardeşim Vehib'ten tekrar kuvvet istedim. Conkbayırı'nın büyük ehemmiyetini bildiği için, düşmanın kendisine şiddetli ateş açmış olmasına rağmen, 28 ve 41 inci Piyade Alayı ile iki bataryalı bir topçu taburunu, emrime girmek üzere Kocadere'ye hareket ettirdi ve 12 cm. lik obüslere mahsus 230 mermi ve 500 bomba gönderdi. Bunları, ordu kumandanı paşaya arzettim.

11.30: 8 inci Tümenden bir başarı alınamadığından ve Anafartalar cihetinde 7 nci Tümenin Damakcılık Bayırı'na kadar ilerlediğine, 12 nci Tümenin, Mestan - Pürnartepe'lerini (*) aldığına dair edindiğim bilgi üzerine

DÜŞMANA İBRET... — 9 ocak 1916 günü şafakta, düşman son artıklarını, son harb teknesine alarak Çanakkaleden sessizce kaçtı!... 250.000 Türk şehidinin aziz kanlariyle sulanmış bu vatan toprağı, yine Türk sancaklarının ve Türk süngüsünün gölgesinde, yine şan ve şeref şâhikası olarak ebediyen Türke kaldı...

siz Sedasız Çanakkaleden Çekildi!

8. Tümen Kumandanına, taarruzun hızlandırılması için yazılı emir verdim.

Bu sırada, Potritz Beyin kumandası meselesi yine ortaya çıkıyor ve kendisi, bölgesinin tâyinini istiyordu. Yanına göndermiş olduğum Birinci Şube Müdürü Erkânı Harb Binbaşısı Ohrili Kemal Bey, kendisine durumu izah edip bu gibi meselelerle halen uğraşılacak zaman olmadığını, şimdi yalnız taze ve muntazam kıtalarla emir ve kumandayı ele alan ve taarruzu hazırlıyan 8 inci Tümen Kumandanı Miralay Ali Rıza Beye yardım etmesini bildirdi. Potritz, 5 inci Ordu Kumandanından emir almadığından bahsederek, işbirliğine yanaşmadı.

8 inci Tümenin sağında 9 uncu, bunun da sağında 4 üncü Tümen bulunmakta idi ve taburlarla alaylar birbirine karışmıştı. 8 inci Tümen tarafından yapılmakta ve başarısı da yaklaşmış olan taarruz anında (saat 3.15 te), Ordu Kumandanı Liman von Sanders Paşa tarafından, 8 inci Tümenin ve Güney Grupundan gönderilmiş olan 28 ve 41 inci Piyade Alaylarının da şimdilik Conkbayırına mütevecciihen Çamlıtekke'den hareket eden Anafartalar Grupu Kumandanı Mustafa Kemal Beyin emri altına girmesi ve Conkbayırı'na karşı hazırlanmış olan taarruzun da Mustafa Kemal Bey tarafından verilecek talimata göre yapılması hakkında emir geldi. Bu suretle, Kuzey Grupunun, Conkbayırı ile bu dakikadan itibaren ilişiği büsbütün kesilmiş ve Güney Grupu Kumandanı kardeşim Vehib Paşa tarafından, büyük fedakârlıklar göze alınarak bana gönderilmiş olan 23, 24 ve 41 inci Piyade Alayları ve evvelce emrim de iken Conkbayırı'na göndermiş olduğum tümen (25 ve 64 üncü Alaylar) elimden alınmış oldu.

Durumu ve yapmakta olduğu taarruz için, bundan böyle Anafartalar Grupu Kumandanı Mustafa Kemal Beyden emir alması lüzumunu, 8 inci Tümen Kumandanı Ali Rıza Beye bildirdim.

Benim emrimde yalnız 19 uncu ve 16 ncı Tümenler kalmış ve bu tümenlerin, 13, 15, 47 ve 48 inci Alaylarının kuvvetleri de çok azalmıştı.

Arıburnuna çıkmış olan düşmanın, bugüne kadar ayağını köstekliyen Kuzey Grupuna, 2 nci, 5 inci ve 16 ncı Tümen Kumandanlarının yapmış oldukları yardım ve müzaherette, 19 uncu Tümen Kumandanı Mustafa Kemal Beyin de büyük bir iştirak payı vardır.

Saat 5.00: 16 ncı Tümen Kumandanı Rüştü Bey tarafından tertiplenen bir fedai müfrezesi, Kanlıtepe'nin muayyen bazı siperlerini geri almıştır.

Saat 6.00: Mustafa Kemal Bey, Conkbayırı'na gelip kumandayı ele aldı.

16 ağustos pazartesi: Ordu Kumandanı, Kuzey Grupuna 126 ncı Piyade Alayını ve bir batarya verdi. Emrinin mürekkebi kurumadan da her ikisini geri aldı. Buna karşılık, Asyadan iki tabur getirerek bana verdi, fakat, grupa katılmadan geri aldı. İhtiyat olarak istediğim hiçbir kıtayı vermedi. Saat 8.00 de Alman ataşemiliteri karargâhıma geldi, yarım saat kalıp döndü.

Not: 17 ağustos tarihinden, Esat Paşanın I. Ordu Kumandanlığına tâyin tarihi olan 13 ekim gününe kadar geçen olayların, sadece karşılıklı olarak mevzii hücum, top ve silâh atışlarına inhisar ettiğini görürüz. Bu suretle düşmanın son ümitleri de boşa gitmiştir. Şimdi sözü yine Esat Paşaya bırakalım.

13 ekim çarşamba: Saat 8.00 de Bağdat Ordusu Kumandanlığına tâyin edilmiş olan Goltz Paşadan boşalan Birinci Ordu Kumandanlığına tâyin olunduğuma dair emir geldi.

14 ekim perşembe: Saat 3.00 te Erkânı Harbiye Miralayı ve Sağ Cenah Bölgesi Kumandanı Yakup Şevki Beyi vekil bırakarak, cesur ve fedakâr arkadaşlarıma veda ettim ve Maltepe'ye gittim. Burada eşyalarımı bavuluma yerleştirdim ve otomobilime binerek saat 7.00 de ordu karargâhına geldim.

Saat 11.30 da maiyetinde bulunduğum 5 inci Ordu Kumandanı Mareşal Liman von Sanders Paşaya veda ettim. Her hal ve hareketini takdir ettiğim Ordu Erkânı Harbiye Reisi Kâzım Beyin de gözlerinden öptüm ve Uzunköprüye doğru yola çıktım.

25.IV.1915 ten, Arıburnundan ayrıldığım 14.X.1915 gününe kadar, kumandanı bulunduğum Kuzey Grupunun harekâtı tek bir muharebe şeklini almıştı. İki tarafın neticesiz kalmış olan ciddî ve kuvvetli bir, iki taarruzları ve mevzii bazı kazançları bir tarafa bırakılacak olursa bütün harekât, mutlak bir savunmadan, hattâ bir muhasara ameliyesinden başka bir şey değildir.

Kara ve denizden cephemize, geri kıtalarımıza sayısız mermi ve kara torpilleri atılıyordu. Havadan atılan bombalar ve düşman siperlerinden gelen el bombaları hesapsızdı. Uçaklarla çiviler yağdırılıyor, yer altından lâğımlar patlatılıyor, fakat bunların hiçbirisi askerlerimizin mâneviyatında kötü bir tesir yapamıyordu. Kumandanlar, zabitler, küçük zabitler ve efradımız, vazifelerinde canlarını feda ederek çalışıyorlardı. Büyük bir dayanıklık ve cesaretle muhafaza etmekte oldukları mertlikleri, aynı inat ve cesaretle çarpışan İngilizlere usanç verdirmiş, talihlerini başka yerlerde, Anafartalar'da denemeye onları mecbur etmişti. Fakat orada da talihlerinin ters döndüğünü görünce, kaçmaktan başka çare olmadığını anladılar ve Gelibolu Yarımadasını boşalttılar. Önce, Anafartalar ve Kuzey Grupunun cephelerinden sessizce geri çekildiler. Kumandanlarımızın, düşmanla sıkı temasları olduğu için onları kaçırmamaları gerekti. İngilizlerin yapmış oldukları hazırlıkların duyulmamış olması dikkate değer.

Güney Grupunun karşısındaki düşmanın da geri çekilip gideceğini muhakkak addeden 5 inci Ordu Kumandanı Liman von Sanders Paşa, Türk kanının faydasızca dökülmemesi için takipten vaz geçmişti. Asya Grupunda ise, ötedenberi düşman yoktu.

Çanakkale ve Karadeniz Boğaziyle İstanbulumuzu ele geçirmek için İngilizlerin beslemiş oldukları emeller, bu suretle suya düştü. Ne yazık ki, Yıldırım Ordusunun bozulması üzerine İngilizler, cepheden elde edemediklerini, arkadan vurarak elde ettiler ve güzel İstanbulumuza girerek Boğazlara hâkim oldular.

Fakat, çok geçmeden, Anadolu baştan başa ayaklandı. Mustafa Kemal Paşanın önderliğinde kurulmuş olan millî kuvvetlerimiz, İngilizlerin peyki olan Yunanlıları yenip, İstanbul ile Boğazlarımızı hamdolsun kurtardılar.

Kuzey Grupunun Kumandanı sıfatı ile, İngilizlerin Arıburnuna çıktıkları günden, 1 ekime kadar cereyan etmiş olan vakaları, günü gününe ve vesikalara dayanarak bütün tafsilâtiyle şu naçiz hâtıratımda arzettim.

Anafartalar, Güney ve Asya Gruplarının ve Arıburnundan ayrıldığım günden, İngilizlerin kaçış gününe kadar Kuzey Grupunun mufassal harb vakalarını elde edemediğim için bu vakaları, tarih yayınlarının himmetine bırakıyorum.

(*) Sonra, bu malûmatın yanlış, tepelerin alınmamış olduğu anlaşılmıştır.

SON

SON RESİM... — Hayata veda etmeden evvel, daha uzun yıllar aile ocağında mütevazı, fakat namuslu, faziletli, tam bir askere has seciyede yaşadı. Onun bu ihtiyarlık demlerinde başlıca meşgalesi, günlerini dolduran torunu Zehra Sezin oldu.

SAMSUN
filtreli SİGARA

NEFİS HARMAN-HAFİF İÇİM-LÜKS AMBALAJ

BEBEK PATİKLERİ

Bir Kore Hikâyesi

YAZAN: LT. DAVID R. HUGHES — ÇEVİREN: GÜLSEVİN KARLIKLI

ONLARI ilk görüşüm, aralık ayı ricatından evvelki karanlık günlere raslar. Eski tip bir harb tüfeğinin namlusunda bir çift ufacık mavi bebek patiği sallanıyordu. Patiklerin uçuk renkte mavi ipekten kordeleleri önlerinde güzel birer fiyonk teşkil ediyordu. Her iki minik patik de ayrı asılmış; biri diğerinin az üstünde, rüzgârla hafifçe sallanmaktaydı. Onlar bana küçük birer çanı hatırlatıyorlardı; yumuşak yüzleri biraz kirlenmiş olmasına, kordelenin tüfeğe temas eden kısmının da yakıcı sıcaktan solmasına rağmen, onlar bana bütün o harbin kirlettiği Korenin içinde en yeni ve temiz birer varlık olarak göründüler.

Önce beni patikler meşgul etmişti, fakat böyle münasebetsiz bir yerin eskitmiş olduğu bu yuva sembolleriyle karşılaşmanın ilk şaşırtıcı anı geçtikten sonra, gözlerimi o zamana kadar farketmemiş olduğum sahibine çevirdim.

Bu bir yüzbaşıydı, genç besbelli ve yorgun. Yorgunluğu daha çok yorucu yürüyüş talimlerinden değil de, harbin uzun, yıpratıcı gün ve gecelerinin mahsulü olacak. Bulunduğu yerden bir grupa hitap ediyordu. Eminim harb hakkında bir takım sıkıcı sualleri cevaplandırmaktaydı. Adamların seslerinde ümitsiz bir ifade vardı, fakat yüzbaşı neşeli görünüyordu. Gözünde bir parıltı, aynı zamanda konuşmağa başladığı zaman rahat bir tebessüme intikal eden bir endişe seziliyordu.

Arkadaşlarım hareket ettikleri halde ben hâlâ yepyeni ve hâlâ sallanmakta olan mavi patiklere dalmıştım. Takibeden birkaç hafta içinde kalabalık Çin ordusunun önünde güneye doğru ilerlerken sık sık yüzbaşıyı ve patiklerini görüyordum. Bir akşam, gece ateşinin etrafında oturmuş ısınmağa çalışırken yüzbaşının ve patiklerin sevimli hikâyesini dinledim:

Yüzbaşının adı Shank idi ve yirmi iki yaşındaydı. Piyade kıtasına kumanda ediyordu. Ordu insan gücü bakımından zayıf bir durumda Taegu mevkiinin sınırları içerisinde sıkıştığı bir anda Okinawa'dan gelmişti. Gençliği ve enerjisi, Kuzey Korelilerin Amerikan hatlarını akılsızca yarmaya teşebbüs ettikleri sırada dayanmasında başlıca âmil oldu. Bunu yarma hareketi takibetti, Shank'in grupu tanklı olarak kuzeye doğru ilerledi. O anda tüfeğini kaptı ve... ondan bu yana meşhur nişancılığı ile ve soğuğa karşı aşikâr mukavemetinden dolayı yerini muhafaza etti. Birbirini kovalıyan başarıları ona birçok madalyalar kazandırdı.

Ya patiklerin mânası? Bu çok basitti. Baba olacaktı. Amerikada bulunan karısı tarafından yollanmış olan patikler ise harbin kasveti içinde ona iyimserlik duyguları aşılıyordu. Aynı zamanda şunu da öğrendim ki, bebeğin dünyaya geliş haberi patiklerde yeni bir çift kordele ile verilecekti. Erkek ise mavi, kız ise pembe.

Sonradan donmuş Han nehri üzerinden Seoul'ün müdafaasına hazırlanırken onu tamamen unutmuştum. Çinliler tarafından bozguna uğratıldık. Tepelerden sel gibi bütün dikenli telleri çiğniyerek indiler. Susmak bilmeyen silâhlarımız karşısında yüzlerce kümeler halinde tekrar tekrar hücum ettiler. Gündüzler, gece baskınları için mütemadi hazırlanışlardan başka bir şey değildi. Gruplar daraldı ve benim kıtam ikiye bölündü. Sonra soğuk ve düşmanın amansızlığı karşısında daha da parçalandı. Asabım gerginlikte son haddini bulmuştu. Yaralananların isimleri rivayet halinde dolaşıyordu. Bunların arasında Shank'in ismi de vardı. O anda, Shank'in patikleri nerede olabilir diye düşündüm...

Sonra Seoul'den ricatın sonsuz gibi gözüken gecesi başladı. Haberi aldığım zaman adamlarımdan bazıları sadece susuyorlardı. Bazıları ise, Çinliler olsun olmasın, yirmi beş mil ricat edecek halde değillerdi. Fakat Türklerin mukavemeti sayesinde ricat ettik, kervanımız sarp topraklarda sendeliyerek ilerlerken suhunet sıfırın altında 30 dereceye kadar düştü. Geçirdiğim en kasvetli gecelerden biriydi bu... Kesici bir soğuğun, takip eden düşmanın ve evvelki kanlı gecelerin kâbuslu hâtıralariyle tahammül edilmez hale gelen gecelerden biri... Vücuduma hâkim olan uyuşukluk, sonsuz yeislere kapılmama mâni teşkil ediyordu.

Sabahın saat 4.30 unda, donmuş Han nehrinin çatlakları üzerinde yeknesak bir tempo ile ağır ağır güneye doğru ilerliyorduk. Takriben beş millik bir mesafe kalmıştı. Kısa bir mola verdik. Askerler oturur oturmaz uyuyakaldılar. Onları tekrar yürütebileceğimden endişelenmiye başladım. Daha beteri, kendimde de o takati bulamadım. Vücudum öyle yorgun perişandı ki...

Tam çaresizliğin sonsuz girdabı içindeyken, yürüyen bir cismin külçeleşmiş ayaklarıma sürünmesiyle yukarı doğru baktım. Günün ilk ışığında gördüğüm şey içime öyle bir ümit ve kuvvet dalgası yaydı ki, gözlerimden yaşlar boşandı.

Yürüyen yüzbaşı Shank'ti. Her açılan göz, eski tip tüfeğinin namlusundakini görmek için onu dikkatle takibediyordu. İşte, sabah güneşinin ilk ışıkları altında neşe ile sallanan Shank'in patikleri! Ve artlarından uçuşan, gördüğüm kurdelelerin en mavisi...

Leylek Padişah

Padişah olanları anlatınca baykuş çok üzüldü, sonra:

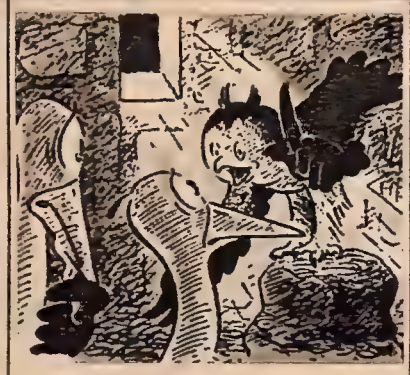

«Şimdi de, dedi, ben size hikâyemi anlatayım.

«Benim babam Hint padişahıdır. Ben onun kızı Lusa'yım.

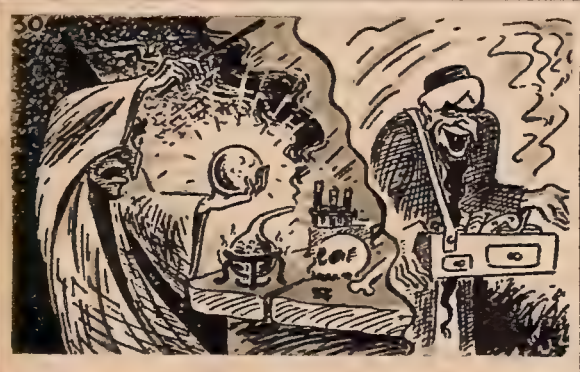

«İsportacı kılığına girip de sizi büyüleyen sihirbaz Kişmir'dir. Beni de başka bir kılığa girip büyüledi.

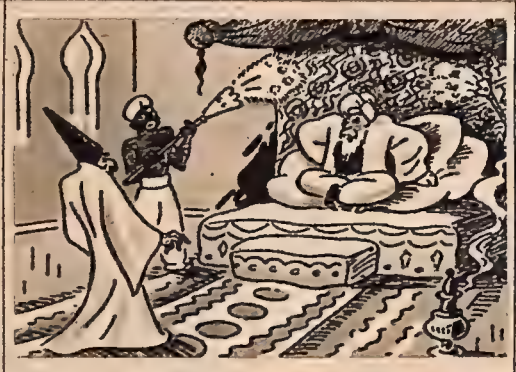

«Bir gün babamın karşısına gelip beni oğlu Mirza'ya almak istediğini söyledi.

«Babam çok hiddetli bir adamdı. Bu teklife kızıp adamı sokağa attırdı.

«Ama haydut, kılık değiştirerek bana yaklaşmanın yolunu buldu.

«Bir gün sarayın bahçesinde oturuyordum. Esir kılığında karşıma çıkıp, buzlu şerbet getirdi.

«Hava çok sıcaktı, ben de susamıştım.

«Hemen alıp içtim... Ve aynı anda bütün vücudumun küçülmeye ve değişmeye başladığını hissettim...

ÇEVİREN : ORHAN Ş. YÜKSEL

(DEVAMI GELECEK SAYIDA)

Selçuk Mimarisinin
Ölmez Eserlerinden
SULTAN HANI

KAYSERİ

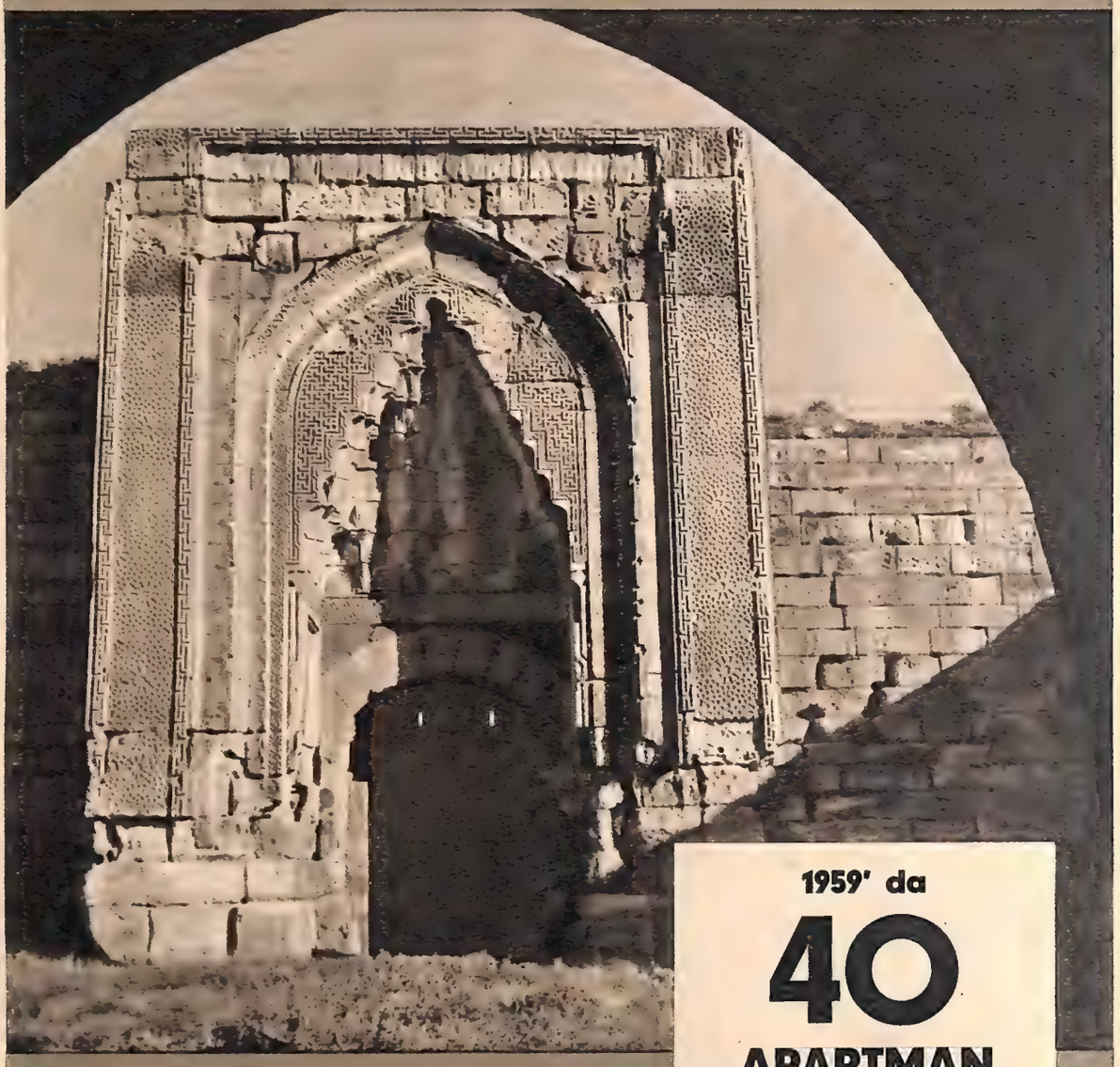

İster Ankara, ister İzmirde, ister Adanada - kısaca yurdumuzun herhangi bir yerinde oturan «İkramiyeli Aile Cüzdanı» sahipleri kur'a ile hediye ettiğimiz Apartman Dairelerinden veya çeşitli para ikramiyelerinden birini kazanabilirler. Şimdiye kadar Kayseriden iki müşterimiz ev kazanmış ve 1620 müşterimiz çeşitli para ikramiyeleri almışlardır.

Bankamızda en 200 liralık bir tasarruf hesabı olanlar, her 100 liralarına ayrı bir kur'a numarası alarak çekilişlere girerler.

1959' da

40

APARTMAN DAİRESİ

ve

1,5

milyon

liralık çeşitli
para ikramiyeleri

YAPI ve KREDİ BANKASI

İstanbuldan bir hanım okuyucumuz yazıyor:

«Üniversitede okuyan bir gençle arkadaşlık ediyoruz. Bana birkaç defa evlenme teklif etti. Ben yaşımız küçük olduğu, tahsili de henüz bitmediği için reddettim. Bundan sonra değişti. Konuştuğumuz zaman beni sevdiğinden bahsediyor, fakat hiç aramıyor. Bense üç gün ayrılığa dayanamıyorum. En mühim mesele beni hakikaten sevip sevmediğini anlıyamamamdır. Bunu ne suretle anlıyabilirim?»

Beklemek suretiyle. Tahsilini hele bitirsin bakalım. Zamanla anlaşılacaktır.

—

Bir hanım okuyucumuz yazıyor:

«Bu sene Hukuk Fakültesini bitirecek olan bir genci seviyorum. O da beni seviyor ve evleneceğiz. Bizim sevgimiz orta mektepten beri devam etmektedir. Halbuki ailem hiç hoşlanmadığım biriyle beni evlendirmek üzere söz kestiler. Nerede ise nişan olacak. Ben istemiyorum. Ne yapayım?»

Ailenize düşüncenizi açıkça söylemelisiniz. Eğer kararınızın kati olduğunu öğrenirlerse herhalde sizi arzu etmediğiniz bir izdivaca sürüklemezler.

Bir okuyucumuz yazıyor:

«Kuran öğrencisi iken başıma gelen müessif bir hâdiseden dolayı ceza evinde cezamı çekiyorum. Benim bir kız arkadaşım vardı. Nişanlandık, biribirimizi seviyorduk. Şimdi de seviyoruz. Fakat ben ceza evine girince babasiyle annesi kızı başkasiyle evermek istiyorlar. Kız ise ben senden başkasına varmam diye haber gönderiyor. Ne yapayım?»

Bir Kuran öğrencisinin suç işlemesi fena bir şey. Kızın ana babası sizin hapisten çıktıktan sonra iyi bir insan olacağınıza inanmadan size kız vermemekte haklıdırlar. Onları iyi bir insan olacağınıza inandırmalısınız.

—

İstanbuldan bir hanım okuyucumuz yazıyor:

«Beyazıttan aşağı inerken peşime bir üniversiteli takıldı. Hiç yüz vermediğim halde evime kadar geldi ve on beş gün sonra da aileme gelip beni istedi. Ailem razı oldu. Tam söz kesilip nişan olacağı sırada bazı sebeplerden bozuldu. Halbuki ben onu seviyorum. 16 yaşımdayım. Bu sevgimi gidermek için ne yapayım?»

Biraz daha büyümiye bakınız. Yaşınız ilerledikçe bu sevgi de kendi kendine gider.

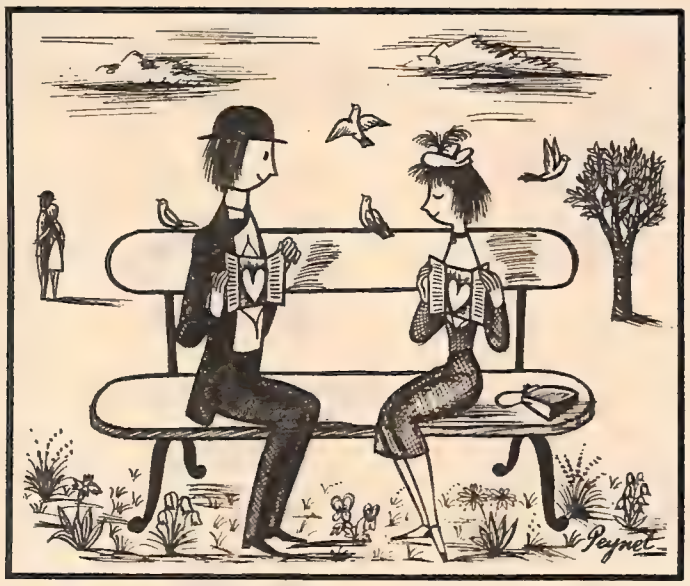

Bir hanım okuyucumuz yazıyor:

«Senelik iznimi bir Anadolu vilâyetinde geçirmiştim. Orada bir memurla tanıştım. Çok beğendim. Onun da bana karşı aynı hisleri duyduğunu zannediyorum, çünkü bizlerle fazla alâkadar oldu. Yılbaşında tebrik yazdı. İki de mektup aldım. Fakat mektuplarında kardeşim diye hitabediyor. Bundan ne anlamam lâzım?»

Sizi kardeş gibi sevdiğini anlamanız lâzım.

—

Bir okuyucumuz yazıyor:

«Bir seneden beri iyi ve tanınmış bir aileye mensup bir kızı seviyorum. Ben fakirim, kızın babasının ise hali vakti yerinde. Kızı babasından istiyeceğim, fakat benden fazla başlık istiyecekler diye korkuyorum. Lütfen bana bir yol gösteriniz.»

Hele bir isteyin bakalım. Eğer kızlarının sizde gönlü varsa belki varlıklı olmadığınızı gözönünde tutarak fazla bir başlık istemezler. Eğer isterlerse çalışarak bunu temin edeceğinizi kendilerine söylersiniz?

Adanadan bir okuyucumuz yazıyor:

«Sevdiğim kıza mektup ve tebrik yolladım. Cevap olarak yalnız bir küçük tebrik aldım. Mektuplarıma cevap vermiyor. Cevap almak için ne yapmalıyım?»

Bir müddet mektup yazmayın. Eğer sizinle alâkalı ise o size mektup yazar. Yazmazsa alâkalı değil demektir. Ümidinizi kesersiniz.

—

Bir okuyucumuz yazıyor:

«Ben enstitü mezunu bir kızım. Yüksek Ticaret Mektebinde talebe olan bir arkadaşımla aramızdaki dostluk aşk halini aldı. Çok terbiyeli, çok nazik bir çocuk. Fakat hislerini bana açamıyor. Ben de mektebinden kalır diye hislerimi belli etmiyorum, ama beni lâkayt zannetmesinden de korkuyorum. Bana bir öğüt verir misiniz?»

Merak etmeyin, sizin lâkayt olmadığınızı o biliyor, açılmak için zamanını bekliyordur. Biraz daha sabırlı olmanız faydalıdır.

Frankie

Birkaç haftadır Fox stüdyosunun kapısında duran muazzam Cadillac'ın ufak tefek, sıska, fakat sert ifadeli sahibi, Hollywoodlu prodüktörlerin yaka silktiği bir şahsiyet haline gelmiştir. Stüdyo idarecileri Frank Sinatra için «Bir Şeytan...» diyorlar.

20th Century Fox stüdyosunun büyük setlerinden birinin önünde birkaç haftadır, her çalışma günü 1960 model, muazzam bir Cadillac durmaktadır. Sabahları bu lüks ve gösterişli arabanın gelişini seyredenler, siyah elbiseli bir şoförün daima bir reverans ile patronuna kapıyı açtığını görmektedirler. Kısa boylu, sıska, fakat sert ifadeli patron, Hollywood'un taçsız kıraliarından Frank Sinatra'dır. Sinatra 20th Century Fox stüdyolarında, Maurice Chevalier ve Shirley MacLaine ile birlikte «Can Can» filmini çevirmektedir. Ünlü aktör bu angajmanı kabul ettiğinden beri Fox stüdyosu idarecilerine yapmadığını bırakmamıştır. Stüdyonun ileri gelenlerinden biri Sinatra hakkında şunları söylüyor: «Frankie, belki de Hollywood'un en şeytan insanı... Daima kendi kafasına estiği gibi hareket ediyor. Onunla uğraşmak hakikaten çok zor. Eski bir anlaşmamız gereğince, Sinatra'ya bir filmde rol vermeyi düşünmüştük. Önce, 1955 te «Carousel» filminde oynamayı kabul ettiğini söylemişti. Fakat kontratı imzalayıp tam işe başlıyacağımız sırada fikrinden caydı. Meğer senaryoyu beğenmemiş... Biz, istediği gibi senaryoyu değiştirebileceğimizi söylediğimiz halde anlaşmaya yanaşmadı... Açık olarak söyliyeyim, şimdi nasıl olup da «Can Can» ın senaryosunu beğendiğine şaştık. Fakat müşkülpesent aktör, senaryonun ardından başka meseleler de getiriyordu, filme başlamadan önce bazı şartları kabul etmemizi istiyordu. İlk olarak Shirley MacLaine'i bize teklif etti. Onu temin edemezsek filmi çevirmiyeceğini söyledi. Oysa Shirley, Paramount stüdyosunda o sıralarda «Who Was That Lady» (O Kadın Kim) filmini çevireceği için bu izni temin etmeye muvaffak olamadık. Frankie cevabımızı işitir işitmez kendi başına Paramount ile anlaşmaya gitti. Döndüğü zaman, Shirley'i de beraber getiriyordu. O işi kendi başına halletiktten sonra en beğendiği kameramen Bill Daniels'in filmde muhakkak fotoğraf direktörlüğü yapmasını şart koştu. Daniels'in kabiliyetine güvendiğimiz için burada anlaşmazlık çıkmadı. Fakat Frankie'nin bir de malî şartı vardı: Filmden ayrıca hisse talebediyordu. Hâsılata yüzde 10 ortak oldu. Hollywood'un hiçbir yıldızı ona benzemez. Yıllar sonra sinema dünyasında, bir «Sinatra Efsanesi» nden bahsedilecek...» Kruşçef'in Amerikayı ziyareti sırasında çevrilişini seyrettiği «Can Can» ın 7.000.000 dolâra mal olacağı hesaplanmıştır. Kafasında yüzlerce proje vardır. Bunları tahakkuk ettirecek servete de sahiptir. Bu derece kuvvetli bir şahsiyet haline gelmesinin sebebi de budur.

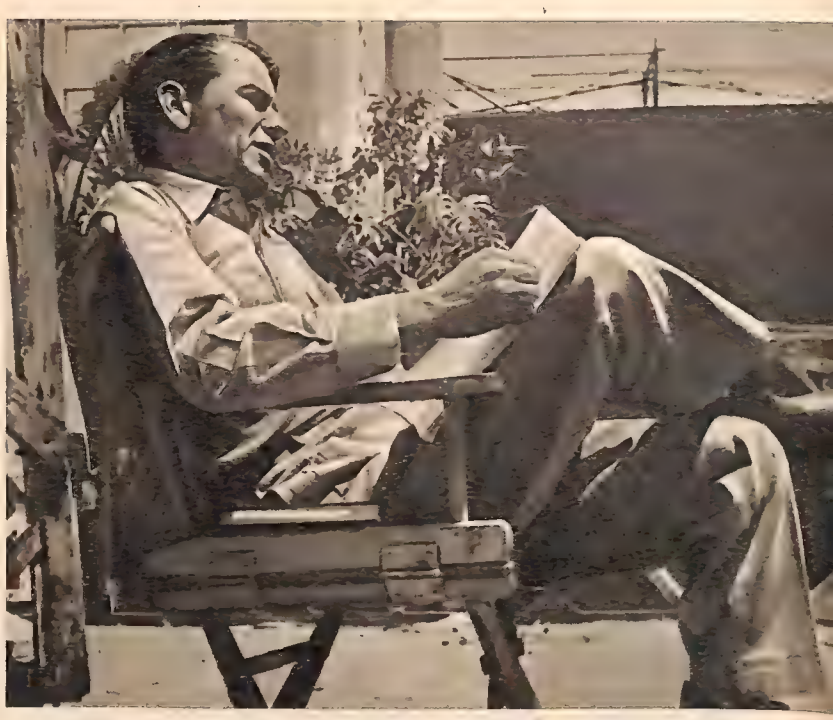

Sinatra Efsanesi *Hollywoodlu stüdyo idarecileri Frank Sinatra'nın kendini pahalı sattığını ifade ediyorlar. «Sinatra kafasına eseni yapar. Onunla çalışmak çok zor...» diyen bir stüdyo idarecisi hiçbir yıldızın onunla mukayese edilemiyeceğini, yıllar sonra bir «Sinatra Efsanesi» nden bahsedileceğini ileri sürüyor. Sinatra, Hollywood'un en çok para kazanan aktörlerindendir. Kafasında yüzlerce proje vardır. Sinatra aynı zamanda bir iş adamı siyaseti ile hareket etmektedir.*

ne âlemde?

Gina İle Baş Başa *Frank Sinatra'nın «Can Can» dan önce çevirdiği «Never So Few» adlı filmde baş kadın rolünü Gina Lollobrigida temsil ediyor. Sinatra, Gina'yı kendine hayran etmiştir. Bu ters tabiatlı insanın, kanının ısındığı kimselere karşı gayet samimî davrandığı söyleniyor. Yukarıdaki resim Sinatra'yı Gina ile birlikte gösteriyor. Aşağıda ise Frankie, filmin bir sahnesinde görülmektedir.*

İki Eski Arkadaş *Frank Sinatra «Can Can» filmindeki işini tamamladıktan bir müddet sonra, yine 20th Century Fox stüdyolarında «Ocean 11» (Okyanus 11) adlı yeni bir film çevirecek. Aktörün bu kordeledeki rol arkadaşı tanınmış sinema yıldızı Peter Lawford'dur Yukarıdaki resimde Frank Sinatra ve Peter Lawford, yeni projeleri hakkında hararetle konuşurlarken görülmektedirler...*

Can Can *Sinatra'nın bu yeni filmi Cole Porter'in ünlü bir operetinden adapte edilmiştir. Broadway sahnelerinde aylarca temsil edilen ve hâsılat rekorları kıran «Can Can» şimdi de beyaz perdede seyredilecektir. Eser, Fox stüdyosunun «The Robe» (Zincirli Köle) den beri çevirdiği en pahalı film olacaktır. Yukarıdaki fotoğrafta filmin üç mühim rolünü deruhte etmiş olan Frank Sinatra, Shirley Mac Laine ve Maurice Chevalier bir arada görülüyorlar. Bu üçünün «Can Can» ın kazanacağı başarıda elbette büyük payı olacaktır. «Can Can» ın rejisörü Walter Lang'dır.*

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Mürşit, Mürşide +

Kadın ve erkek isimleri arasında bulunan Arapça bir sıfattır. «Doğru yolu gösteren» anlamına gelir. Kelime, Atatürk'ün bir vecizesinde de geçiyor:

«Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.»

İffet +

Daha çok kadın ismi olarak kullanılan bu Arapça kelime «ar, namus» anlamındadır. Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın bu isimde bir romanı vardır.

Mergup, Mergube +

Nadir kullanılan kadın ve erkek isimlerindendir. Arapça olan bu kelime «rağbet görmüş, herkesin beğendiği» anlamına gelir.

Afif, Afife +

Kadın ve erkeklerimizde kullanılan Arapça isimlerdendir. «İffetli, namuslu» demektir. Tanınmış ses sanatkârlarımızdan Afife Ediboğlu da bu ismi taşımaktadır.

Malik, Malike +

«Sahip, efendi» anlamına gelir. Kadın ve erkek isimleri arasında bulunan bu kelimenin adaşları arasında «cehennemin muhafazasına memur melek» le, İslâm mezheplerinden başlıca dördünün kurucusu dört imamdan biri olan Malik Bin Enes (Ebu Abdullah) da bulunuyor. Medinede doğmuş, 713 - 795 yılları arasında yaşamış, Maliki mezhebini vücuda getirmiş, yine Medinede ölmüştür.

Efrahim +

Nadir kullanılan erkek isimlerindendir. Aslı İbranice olan bu kelimenin telâffuzu değişmiştir. Şemsettin Saminin Kamusu Âlâmı «Efraim» şeklinde yazmakta ve ilk ismi taşıyanın Hazreti Yusufun ikinci oğlu Efraim olduğunu bildirmektedir.

Hüceste +

«Kutlu, uğurlu» anlamına gelen Farsça kadın isimlerindendir. Şâir Hüseyin Siret'in bir şiirinde, bu adı taşıyan kızının ismi geçmektedir:

«Arar mısın beni bilmem Hüceste yavrum sen?
Senin hayal-i yetiminle ağlıyorken ben...»

Meziyet +

Arapça kadın isimlerindendir. «Bir şahıs veya şeyin emsalinden üstün olma hassası, faydalı, beğenilir üstünlük» anlamına gelir. Öztürkçesi «artam» dır.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenmiştir.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Tuncelinden Bay Mehmet Anbar'a:

Hayat mecmuasının içinden orta sahifeleri çıkarılırsa kıymeti eksilmiş olur. Tabloları camlatmak istiyen ikinci bir nüsha almalıdır. 1933 yılında ramazan bayramı 27 ocak cuma gününe raslamıştır.

■

Ordudan Bay Mehmet Kır'a:

Elektrik tesisatının yetkili bir elektrikçi tarafından yapılması lâzımdır. Bu zat idareye giderek lüzumlu evrakı imzalar. Belediye bu tesisatı kendi memuruna her zaman için kontrol ettirebilir. Tesisatçı memurdan daha yetkilidir diye kontroluna mâni olunamaz.

■

Cihangirden T. M. D. ye:

Suiistimale uğradığı için mektuplaşmalara tavassut edemiyeceğimizi her vesile ile bildiriyoruz. Gönderdiğiniz mektubu da maalesef neşredemiyeceğiz.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

ZONGULDAK VİLÂYETİ — Kömür havzamıza ve Zonguldak vilâyetimize ait iktisadi, coğrafi, idari bütün malûmat. Yazan: Öğretmen Mehmet Şavan. 160 sahife, fiatı: 7.5 lira.

İTİRAZ VE ACELE İTİRAZ — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda ve tatbikatta itiraz ve acele itiraz bahislerini inceliyen hukuki bir eser. Yazan: Osmancık C. Müddeiumumisi İsmet Karadayı. 76 sahife, 3 lira.

YANGIN SEBEPLERİ VE SÖNDÜRME TEKNİĞİ — Yangınlara ve söndürmeye ait faydalı bilgiler. Yazan: İtfaiye Müdürü Tarık Özavcı. 80 sahife, 3 lira.

BİR AÇIKLAMA

36. sayımızda okuyucu mektupları sahifesinde neşrettiğimiz «Amerikadan günde 30 mektup alan Türk çocuğu» başlıklı resim altı yazısı ile ilgili olarak bazı okuyucularımızdan aldığımız mektupları cevaplandırıyoruz: Photoplay mecmuası da, birçok Amerikan ve Avrupa dergileri gibi, üzerinde yazılı tarihten hayli önce piyasaya arzedilir. Bu bakımdan, eylül tarihini taşıyan mecmua, Amerikan piyasasına ağustos ayında çıkmış demektir ve günü gününe intişar eden mecmuamızın 4 eylül tarihli sayısında bu haberi vermesi zaman bakımından tabiîdir.

■

Geçen sayımızın 8. sahifesindeki «Perdeler Açılıyor» başlıklı yazıda, Lâle Sinemasında sahneye konacak olan «91 Numaralı Kadın» piyesinin adı ilgililerin yanlış bilgi vermeleri yüzünden «91 Numaralı Mahkûm» olarak yazılmıştır. Düzeltiriz...

Ankaradan mektup yazan öğrenciye:

Tahsilinize devamda çok isabet ediyorsunuz. Beyaz perde hevesi pek çok gencimizin dimağını meşgul etmektedir. Hepsi de kendilerini fevkalâde kabiliyetli sanıyorlar. Onlar da sizin gibi, her şeyden önce bütün düşüncelerini tahsile hasretseler ve artistlik hevesini ileride bir fırsat zuhurunda kullanmak için içlerinde saklasalar çok daha iyi olur.

■

İstanbuldan Bay Orhan Saraçoğlu'na:

Üzüntünüzde çok haklısınız. Okullarda olsun, diğer topluluk içinde olsun guruplanmak, yani Türk, Arap, Çerkes gibi zümrelere ayrılıp diğerlerini küçümsemek tamamiyle yanlış ve yersiz bir harekettir. Nesiller boyunca bir memlekette, bir vatanda yaşıyan insanların ayrısı gayrısı olamaz. Hepsi, üzerinde yaşadığımız toprakların çocuklarıdır.

Ruhların şekil değiştirdiğine inanan milyonlarca insan vardır. Bir köy dilberinin kılığına girmiş şu şirin mahlûk karşısında insanın ister istemez bu inancı savunanlara hak vereceği gelmiyor mu? Resmi bize, Adanadan Alev Elginöz yollamıştır.

Samsundan Bay N. D. ye:

Şiir kitabınızı bastırmak için büyük kitapçılarla şahsan konuşmanız lâzım. Türkçeniz biraz zayıftır.

Lünet

FENNİ GÖZLÜK MAĞAZASI

aradığınızı bulacağınız gözlükçüdür

(Mütehassıs teknisiyenimiz KOSTA)

Beyoğlu, Küçük Parmakkapı S. No. 12
(Kadri Han kapısı karşısı)

BİLMECE

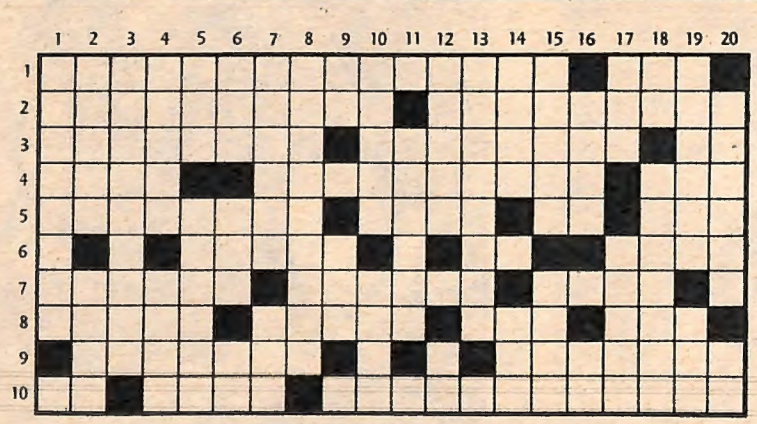

SOLDAN SAĞA: Ata sözlerimizden — Tersi üstün aksi. 2: Atalarımızdan kalan bir meydan sporu — Familyanın şefi. 3: Dalayan köpek (iki kelime) — Gizlemek — Ekmeğin ana maddesi. 4: Dükkânda gazete ve mecmua veya tekel maddelerini satan — Bilinen içki müptelâsı (iki kelime) — Kör. 5: İnatçı zat (iki kelime) — Tütün içmeğe mahsus araç — Soru — Hayat suyu. 6: Çayı, ırmağı bol yer — Tersi genişlik — Sütten kesilmiş sığır yavrusu. 7: Muhafazası için birine tevdi edilen şey — Gazete başyazısı — Tersi satrancın daha basit şekli. 8: Bıçak bilemiye yarıyan bir demir âlet — Öldürme — Motorlu taşıtlarda kazaya sebebolan bir parça — İçki. 9: Fazla yüz verilen — Hatırlı, ileri gelen. 10: Nota — Lokman ruhu — Belde onarım meselesi (üç kelime).

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: Kurabiyesi yapılan bir yemiş. 2: Yılın 4. ayı — Ateş tutmıya yarar. 3: Kovan. 4: Akdenizde büyük bir ada — Aşk mektubu. 5: Vermek — İlâç sanayii terimlerinden. 6: Beethoven'in doğduğu şehir — Yaş meyvalardan — Nota. 7: Kaliteli satış maddesi (iki kelime) — Çayırlık yer. 8: Gırtlağından midesine indirememek. 9: Lâhza — Binanın aksamından. 10: Tortu — Eski hacim ölçülerinden. 11: Deniz paşası. 12: Soyadı — Geometri terimi. 13: Bin kere binlik adam. 14: Taburun daha büyüğü — Japonyaya bağlı takımadalardan biri. 15: Çağ — Yirminci yüzyılın netameli bir keşfi. 16: Titreme — Tersi isim. 17: Biricik — Kan borusu. 18: Sıfat takısı — Sanayii Nefise Mektebi. 19: Gökyüzü — Kurunun yanı sıra yanan. 20: İtikat eden — Tersi vahşi hayvan yuvası.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	H	O	R	O	Z	İ	B	İ	Ğ	İ	■	A	L	A	K	A	D	A	R	■
2	A	Y	İ	B	A	L	I	Ğ	İ	■	İ	L	A	N	A	T	■	S	A	R
3	V	A	H	A	L	A	R	■	K	A	R	■	K	A	R	E	S	İ	■	E
4	A	L	■	L	İ	■	A	Ç	■	M	İ	L	E	■	A	Ş	I	N	A	■
5	P	A	N	A	M	A	K	A	N	A	L	İ	■	A	B	■	R	E	Z	E
6	A	M	İ	R	■	C	■	N	A	H	İ	Y	E	■	A	Ğ	A	H	A	N
7	R	A	H	■	N	İ	Ş	A	N	■	K	A	N	A	T	■	L	İ	R	■
8	A	M	A	D	E	L	İ	K	■	K	A	Z	A	L	A	R	■	G	■	■
9	S	A	L	A	Ş	■	S	■	D	Ü	T	■	L	A	K	İ	N	■	D	Ü
10	İ	■	E	L	E	M	E	K	■	Ş	A	K	A	K	■	F	■	K	O	L

KARİKATÜR

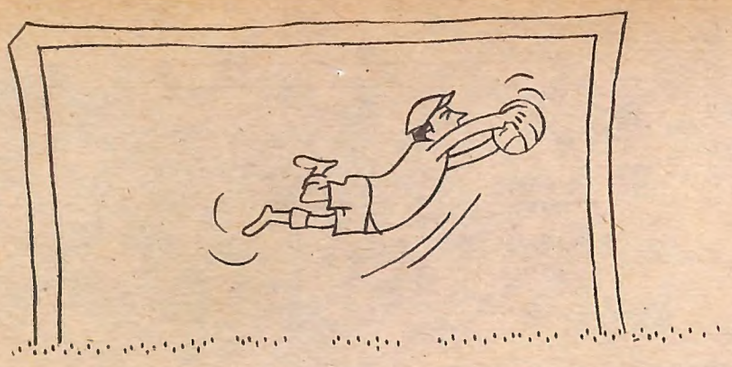

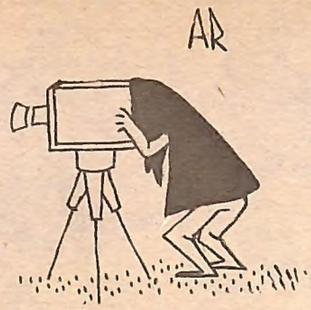

— Sallanma çekiyorum...

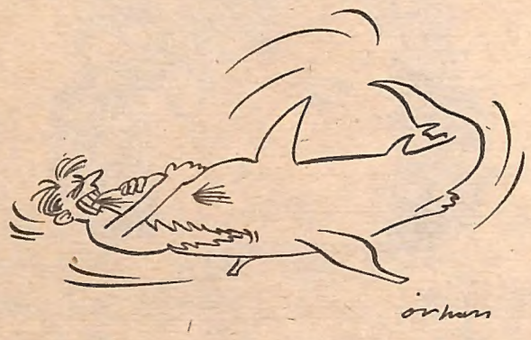

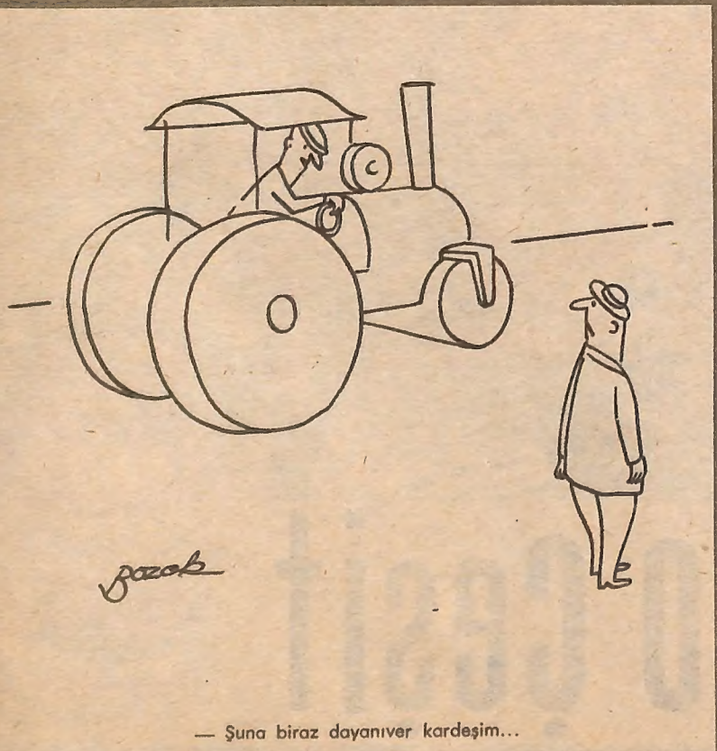

— Şuna biraz dayanıver kardeşim...

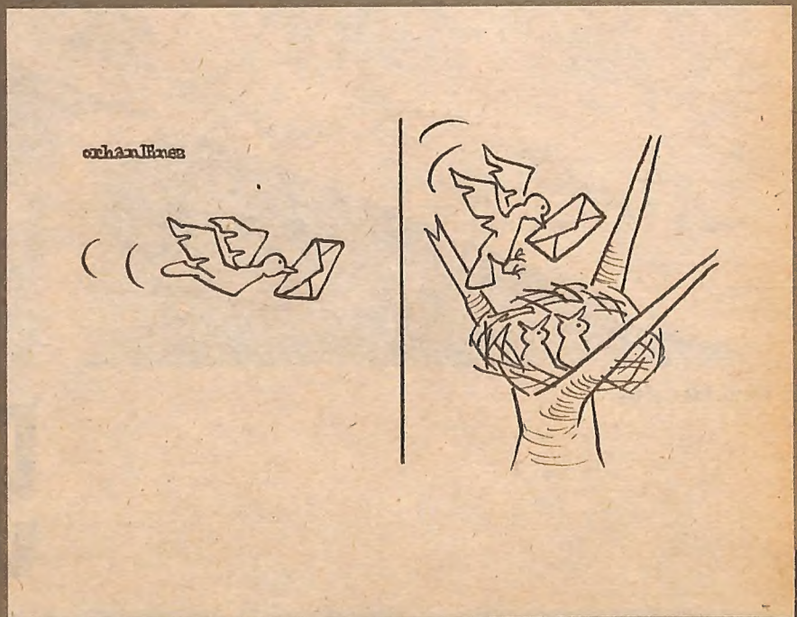

Bu sahifedeki karikatürlerin telif hakları Hayat mecmuası tarafından satın alınmıştır.

TAMEK

JET REKLÂM- GALİP

50 Çeşit

Yegâne Kalite Konserve